

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز چهارشنبه ۲۳ اردی بهشت ماه ۱۳۲۱

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - بقیه شور و مذاکره در بودجه سال ۱۳۲۱ مجلس شورای ملی و تصویب آن
- ۳ - بقیه شور و لایحه به تشکیل دادگاههای نظامی و تصویب آن
- ۵ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و نیم پیش از ظهر بر بابت آقای اسفندیاری تشکیل گردید
صورت مجلس روز پیش را آقای (آزادی) منشی خواندند

دیروز لایحه دولت راجع بقانون حکومت نظامی مطرح بود و دو فوریت آن تصویب شد و حالا جزو دستور است بودجه مجلس بمائد برای بعد برای جلسه آینده برای بعد از این لایحه چه مانعی دارد؟ (اعتبار - صحیح است) این لایحه مهمتر است و جزو دستور هم هست .

رئیس - دیروز بنده مخصوصاً صریحاً گفتم آقای فریدونی هم گفتند وقت میکنند و مجلس باید زودتر بودجه خودش را هم بگذراند مجلس هم موافقت کرد و جزو دستور است بعد از آنهم لایحه دولت مطرح میشود .
روحی - بنده مخالفم .

۱ - تصویب صورت مجلس |
رئیس در صورت مجلس نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
صورت مجلس تصویب شد .
۳ - بقیه شور و مذاکره در بودجه سال ۱۳۲۱ مجلس شورای ملی و تصویب آن |
رئیس - بودجه سال ۱۳۲۱ مجلس شورای ملی مطرح است شور در مواد تصویب شده است .
ماده اول مطرح است .
روحی - بنده مخالفم آقای .
رئیس بفرمائید .
روحی - بنده با طرح بودجه مجلس مخالف هستم چون

عین مذاکرات مشروح پنجاه و چهارمین جلسه از دوره سیزدهم قانون گذاری (تاریخ ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)
اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی فائزین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

- فائز با اجازه - آقای فاطمی
- فائزین بی اجازه - آقایان طوسی - گودرز نیا - ناصری - شجاع - حمزه تاش - دکتر سنگ - مهدب - جلالی - دکتر ادهم - دبستانی - دهستانی - آصف - صادق وزیر - کرگانی - معذل
- دیر آمده بی اجازه - آقای دشقی

رئیس - در دستور معین شده است شما چه میفرمائید ؟
بنده عرض کردم ایشان تقاضا کردند بنده هم جزو دستور قرار
دادم مجلس هم موافقت کرد .

روحی - دستور مجلس با خود مجلس است .
رئیس - دستور اگر آنست که بنده عرض کردم گفتم
بود چه مجلس بعد هم این لایحه .

روحی - بخیر . دستور مجلس با خود مجلس است هر وقت هم
بخواید می تواند تغییر بدهد و بعقیده من لایحه دولت مقدم
است حالا بودجه هماندهم اهمیتی ندارد (صحیح است)
(صدای زنگ رئیس)

رئیس - ماده اول بودجه مجلس خوانده میشود :
ماده اول - برای مقرری و هزینه دوازده ماهه سال ۱۳۲۱
مجلس شورای ملی مبلغ ۷۸۲۰۷۹۷ ریال موافق فشره ۱ تا
۵ پیوست اعتبار بکاربرداری مجلس داده میشود .

رئیس - آقای روحی .
روحی - بنده موافقم مخالفت بنده بادستور است که رأی
گرفته شد .

جبهه ای از نمایندگان - مخالفی نیست رأی گرفته شود .
اعتبار - اجازه میفرمائید ؟
رئیس - بفرمائید .

اعتبار - عرض کنم که مخالفت بنده با بودجه مجلس شورای
البته نه از نظر این است که واقعا بخوایم بگویم بودجه مجلس
بد تنظیم شده است و يك منظور دیگری جز اینکه يك
رویه که روی يك اصول اساسی و منطقی باشد اتخاذ شود ندارم
و میل دارم واقعا بودجه که از مجلس شورای ملی بیرون می آید
مورد انتقاد دیگران واقع نشود از این جهت است عرایض
بنده و منظور دیگری ندارم اما مخالفت بنده در ماده ۵ این
قانون است چون در ماده اول ذکر ارقام و مبلغ شده و این
راجع بتمام بودجه است باضافه در ماده اول هم میشود يك
عرایض کرد بطور کلی از این جهت بنده استفاده میکنم و در
این قسمت عرایضی که دارم بعرض میرسانم در ماده پنجم این
قانون بودجه يك عده (هفت نفر) از کارمندان مجلس شورای

انتخاب کنیم و هر چه زیاد یا کم بود نواقضش را رفع کنیم تا
بتوانیم بعدها سازمان صحیحی داشته باشیم ولی این کار نشده
است ما بیائیم و هفت نفر را که والله نمیدانم کی ها هستند
انتخاب کنیم و بگذاریم کنار و بگوئیم آقا شما ها باز نشسته
هستید حقوق شما را هم تمام میدهیم بنده نفهمیدم این چه
فلسفه دارد ما اگر باز نشسته میگردیم مطابق قانون بنده هم
موافق بودم و مخالف نبودم البته اگر کسی بسن ۷۰ رسید
باید باز نشسته شود و مزایای علیحده هم بنده برای مستخدم
مجلس شورای ملی نسبت بمستخدمن سایر وزارتخانهها قائل
نیستم قانون در تمام کشور و برای تمام مستخدمین باید
یکسان و يك جهت عملی شود از این جهت بنده استدعا
میکنم از آقایان کارپردازان و کمیسیون محترم محاسبات مجلس
شورای ملی که موافقت کنند و این آقایان هفت نفر بر گردند
بسر کارشان و محل حقوق آنها را هم از اعتبارات دیگرشان
تأمین کنند و بگذارند این قضیه را برای يك وضعیت بهتری
انشاءالله که مملکت از این حال بیرون بیاید و سطح زندگی
پائین بیاید و يك قدری تسهیلاتی برای زندگانی فراهم شود
و يك مدتی هم اینها از این افزایش حقوق بتوانند استفاده
کنند و آوقت آنها را باز نشسته کنند و الا این فکر که
این جا نوشته اند حقوق باز نشستگی این ۷ نفر معادل خواهد
بود با آخرین حقوقی که در آخر مهر ماه ۱۳۲۰ دریافت
میداشته اند این صحیح نیست زیرا این جا ما تمام حقوق را
میدیم

حبابطیانی - قبل از اضافات . از اضافات استفاده نمیکنند
اعتبار - خیلی خوب از اضافات استفاده نمی کنند . چرا
نباید بکنند ؟ ما میخواهیم بگوئیم اگر اینها يك مستخدمین
بیکاره هستند و بیچاره هستند معلوم نشده که این هفت نفر
هستند و دیگران نیستند و واقعا که حساب کنیم می بینیم يك
ارقام کمتری یا بیشتری اینجا آمده ایم و بصندوق تقاعد تحویل
کرده ایم که حقوق این ۷ نفر از صندوق تقاعد پرداخته شود
مطابق مقررات شان و کسر آراهم مبلغ ده هزار تومان اینجا
در بودجه مجلس نوشتیم که جبران کنیم . چرا ؟ این جا بنده

مطابق حسابی که کردم حقوق اینها ۲۷ هزار تومان است
ده هزار تومان را مادر بودجه مجلس نوشته ایم بقیه را هم گفتیم
از صندوق تقاعد بگیرند پس در واقع همان ۲۷ هزار تومان
است و تغییری پیدا نمیشود باضافه این يك رویه ای میشود
برای آتیه و برای قسمت باز نشستگی سایر مستخدمین و
مخصوصاً مستخدمین مجلس شورای ملی که اگر در سال دیگر
هم خواستند عده را باز نشسته کنند بدست نفر سی نفر باید
بدست هزار تومان سی هزار تومان برای تفاوت حقوق بگذاریم
در بودجه و در نتیجه باین دور و تسلسل ممکن است بودجه
مجلس شورای ملی يك رقم درستی تفاوت حقوق باز نشستگی
درش پیش بینی شود و این بنظر بنده مخالف تمام آن قوانینی
است که راجع بباز نشستگی مجلس شورای ملی در این جا
تصویب کرده است از این جهت بنده معترضم که این رویه را
ماقائل نشویم و این رویه را تعقیب نکنیم و این رویه را امسال
از نظر وضعیت زندگانی که در تمام کشور هست و سال
سال سختی و گران است دولت هم امسال از این قسمت صرف نظر
کرده ما هم ترك کنیم و صرف نظر کنیم . این نظر بنده بهتر
است . (صحیح است)

مخبر کمیسیون محاسبات مجلس (آقای مخبر فرهمند) -
توضیحی که آقای اعتبار فرمودند در قسمت ماده پنج بود
و راجع باشخصی بود که باز نشسته شده اند بنده در قسمت
اداری این کار که آ با این اشخاص را اداره لازم دارد یا ندارد
در آن قسمت وارد نمیشوم و آقایان کارپردازها در آن قسمت
جواب خواهند داد ولی چیزی که هست فرمودند صرفه -
جوئی از این قسمت باز نشستگی پیشود اینرا تصدیق بفرمائید
همانطور که فرمودند ۲۷ هزار تومان حقوق اینها بوده است
این همان صرفه جوئی در بودجه است منتهی کمی که
مجلس میکند ده هزار تومان که فرمودید نیست . . .

فریدقوی - سه هزار و پانصد تومان است
مخبر - و کمی که مجلس میکند ده هزار تومان نیست
این ده هزار تومان که ملاحظه میفرمائید اعتباری است که
نوشته شده است و در حدود سه هزار و پانصد تومان چهار

هزار تومان مابه التفاوت حقوق آنها است در آخر مهر که امسال در بودجه نوشتیم داده شود و کاربردانی هم تأمین نظر ما را کرده چرا؟ برای اینکه از طرفی آقایان می فرمایند میبایستی آنها را خارج نمیکردند و کمک میکردند و حقاً هم همینطور باید باشد و چون این نظر بوده است آمده اند و این مابه التفاوت را اینجا گذاشته اند که لاف اول حالا که متقاعد میشوند همان حقوق مهر ماهشان را بگیرند بدون افزایش - وقتی که قانون افزایش نبود و با آنها همان ترتیبات بازنشستگی را رعایت میکردند که منظور آقای هیچ تأمین نمیشد اگر آنوقت دو بیست تومان حقوقشان بود تقاعدش صد تومان هم نمی شد پس این در واقع یک کمکی بآنها شده است سابقه هم دارد این موضوع در وزارت خارجه و وزارت پست و تلگراف این کار را کرده اند و اشخاصی که متقاعد شده اند از حقوق تقاعدشان استفاده کرده اند و چون کم بوده است مابه التفاوت را هم در بودجه خودشان گذاشته اند و بآنها میدهند. بنابراین عمل یک عمل بیسابقه نبوده است در جاهای دیگر هم سابقه داشته است منظور هم این بوده است که این آقایان که متقاعد میشوند بهشان کمک بیشتری شده باشد و حقوق آخر مهر ماهشان را هم بگیرند حالا در قسمت اینکه لازم بوده است متقاعد بشوند یا نشوند یا اشخاص را لازم است بجای آنها بگیرند این موضوع اداری است و آقایان کاربردانها ممکن است توضیح بدهند.

رئیس - آقای مرآت اسفندیاری

مرآت اسفندیاری - عرض میکنم آقای اعتبار میفرمایند که کاربردان چرا این عده را متقاعد کرده اند آنها نکرده اند البته میدانید که هر اداره مسئول کار خودش است اداره تقنینیه میگوید از اینها کار ساخته نیست و ما امروز با کار زیاد عده زیادتری عضو میخواستیم با تصویب هیئت رئیسه لازم شد این آقایان متقاعد شوند و در اینجا یک کمکهائی هم بآنها شده از جمله از آن صدی سی استفاده کرده اند و این مابه التفاوت آخرین حقوق مهر ماه ۱۳۲۰ شان را هم میگیرند

بی سابقه هم نیست در وزارت پست و تلگراف و در وزارت امور خارجه هست و خود ما در مجلس شورای ملی تصویب کرده ایم و حالا دیگر بسته است برای آقایان محترم و بهر حال عمل کاربردانی مطابق بوده است با آنچه که خود اداره مربوطه صلاح دانسته است متقاعد شوند عضو جدید هم لازم دارند ده هزار تومان هم مابه التفاوت نیست و تمامی چهار هزار تومان است در مقابل اینها چند نفر رتبه یک بنا شد بطور مسابقه گرفته شود برای تند نویسی الآن تند نویسی کارشان چهار جلسه پنج جلسه عقب مانده است و عضو لازم دارند چون کارشان خیلی زیاد شده است.

رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی - اگر چه بنده در کلیات عراضی کردم حالا که ماده اول معارض است یک مطالبی بنظرم رسید که باید عرض کنم. این بودجه مرکب است از سه قسمت. قسمت اول مقرری آقایان نمایندگان مجلس جمعاً مبلغ (۷۷۹۷۰۰۰) ریال قسمت دوم حقوق اعضاء و کارمندان مجلس است که هفتاد و چند نفر جمعاً (۲۳۷۰۴۵۰) ریال قسمت سوم حقوق و مقرری اجزاء جزء است در حدود صد و نوزده یا صد و بیست نفر جمعاً (۹۵۵۳۳۲) ریال این اساس بودجه مجلس است و البته هر سه این قسمتها ضروری است و حتمی است و اگر صرف نظر کنیم از بحث در ارقام و لزوم صرفه جوئیهای در قسمت دوم و بگوئیم این هر سه قسمت صحیح است و حرف نزیم باقی میماند سایر ارقام که جمعاً بالغ بر (۱۲۳۰۰۰۰) ریال است که اینها جمع یک اقلامی است که بنده خیال میکنم هم احتیاج بیک دقت بیشتری دارد و هم بعضی از این اقلام اصلاً زائد است و بنده نفهمیدم برای چیست؟

مرآت اسفندیاری - کدام؟

طباطبائی - حالا عرض میکنم - ۱۲ قلم ما خرج داریم جمع این ۱۲ قلم را هم عرض کردم ۱/۲۳۰/۰۰۰ ریال است مثلاً اعتبار خصوصی قانون گذاری بیست هزار ریال است. اعتبار برای هزینه امور فنی و فهرست کتابخانه پنجاه هزار ریال است. اعتبار اضافات و ترفیعات یکصد هزار ریال است

در صورتیکه اضافات هم منظور شده و اینجا صحبت هم کردیم که ترفیعات جا ندارد در مجلس و خود آقایان هم باین مسئله برخوردید که هفت نفر را قبل از اینکه بسن تقاعد برسند برای اینکه صرفه جوئی کنیم متقاعد کردید (اعتبار - صحیح است) و آنوقت بنده اینجا می بینم باز یکصد هزار ریال برای این کار اعتبار قائل شده اند - قلم دیگر اعتبار تعدد معاش و چه و چه پنجاه هزار ریال - اعتبار تفاوت حقوق بازنشستگان صد هزار ریال یعنی ده هزار تومان که الآن مورد بحث بود اعتبار کتابخانه برای خرید و مصارف کتب و غیره یکصد و ده هزار ریال یعنی یازده هزار تومان اعتبار هزینه پیش بینی نشده سی هزار ریال، فوق العاده خدمتگزاران و کارمندان هفتاد هزار ریال، اعتبار ساختمان و تعمیرات ابنیه سیصد هزار ریال، از یک طرف قرضه دارند میخواهند مستهلک کنند و از طرف دیگر بموجب اعتبار این قلم هزینه پیش بینی کرده اند، خرید و تعمیرات اتومبیل یکصد هزار ریال. یکی از نمایندگان - لازم نیست بتفصیل بخواهید.

طباطبائی - چرا چون آقا فرمودند کدام حالا دارم ناچار

توضیح میدهم. خرید و تعمیرات اتومبیل یکصد هزار ریال این همان اتومبیلی است که برای ادارات گفتند لازم نیست گفتند بد است، البته برای مقام ریاست مجلس اتومبیل لازم است.

افشار - بلی لازم است.

طباطبائی - عرض کردم لازم است ولی یکصد هزار ریال

خرید و تعمیرات اتومبیل یعنی چه؟

یک اتومبیل مجلس لازم دارد که الان موجود است دیگر ده هزار تومان اعتبار برای چه؟

عیدی نوروز کارکنان مجلس دو بیست و پنجاه هزار ریال البته بنده هر چه با کارکنان و مستخدمین جزء مجلس مساعدت بشود موافقم جا هم دارد ولی آقا با ادارات دیگر هم نگاه کنید شما با منظور داشتن قانون افزایش که تمام اضافه گرفته اند و حقوق دو برابر شده است تقریباً دیگر این چه اعتباری است؟ ۲۵۰۰۰۰ ریال اعتبار برای چه؟ در صورتیکه اگر

معادل یکماه هم بخواهید بدهید و کمک کنید تازه در حدود هشتاد هزار ریال است، حقوق یکماهه، خوب این ۲۵ هزار ریال معادل سه ماه حقوق میشود آقا.

فریدونی - یکماه است آقا یکماه.

طباطبائی - خوب بنده اینطور حساب کردم شاید اشتباه کرده باشم. عرض کردم با اعضاء جزء موافقم هر کمکی میخواهید بکنید بکنید ولی یکی از آقایان به بنده فرمودند اگر حسابشان درست باشد فرمودند تا آخر امسال گویا هفت هشت تا رتبه نه در مجلس داشته باشیم. بودجه مجلس و عمل مجلس آقا سرمشق سایر وزارتخانهها و ادارات باید باشد اینجا مجلس شورای ملی است اینقدر رتبه نه میخواهد چه بکنند؟ ما باید سرمشق باشیم عرض کردم خودم حساب نکردم یکی از آقایان حساب کرد در خارج و این را بمن تذکر داد. مرآت اسفندیاری - اشتباه است.

طباطبائی - بهر حال اعتبار جبران کسر اقلام پنجاه هزار ریال این را هم حقیقه نفهمیدم مجموع این اقلام و ارقام سر میزند به ۱/۲۳۰/۰۰۰ ریال در صورتیکه عرض کردم شما تمام مخارج ناآرامی از تعمیر و قطعیر بموجب فقره اول و دوم و سوم و چهارم و پنجم تأمین کرده اید که عبارت باشد از حقوق نمایندگان و حقوق اعضاء و اجزاء و مخارج و مجموع اینها هم بالغ بر ۱۱/۱۲۲/۷۸۲ ریال است این صحیح حرفی هم نداریم اما این اقلامی که الان بجزه خوانده میشود در حدود ۱/۲۳۰/۰۰۰ ریال است اگر همه اش لازم باشد لااقل نصف یا دو نولش بی جهت و بی مورد و واقعا غیر ضروری نوشته شده است...

یکی از نمایندگان - اینها اعتبار است.

طباطبائی - قیفرمائید اعتبار است. خوب وقتی لازم

نیست چرا می نویسید چه اعتباری است؟ چرا بی ربط رقم را بزرگ و درشت میکنید؟

رئیس - پیشنهادی از آقای دکتر ملک زاده رسیده است خوانده میشود:

پیشنهاد میکنم لایحه بودجه مجلس از دستور خارج شود و بجای آن لایحه تقدیمی دولت راجع بطرز تشکیل دادگاههای

نظامی که بقید دو فوریت بآن رأی گرفته شده معارض شود .
 دکتر ملک زاده - حقیقه گاهی يك مسائل جزئی در مجلس عرض اندام میکند که با حیثیت مجلس شورای ملی منافات دارد يك لایحه دولت آورده است بقید دو فوریت مربوط بامنیت کشور حالا ما کار نداریم که این لایحه قبول شود یا رد شود ما رأی بدو فوریت آن داده ایم بر طبق نظامات هم باید بلافاصله پس از آنکه بدو فوریت لایحه رأی داده شد در مجلس معارض شود و تعیین تکلیفی شود متأسفانه با این منطقی که ممکن است آقایان دو روز دیر تر حقوق بگیرند يك همچو لایحه فوری از دستور خارج میشود و بسودجه مجلس معارض میشود و این ترتیب خوبی نیست در صورتیکه اگر يك روز بسودجه مجلس هم عقب بیفتد اشکالی ندارد هیچ طوری نمیشود ولی مجلس بدو فوریت این لایحه رأی داده است این است که بنده پیشنهاد کردم لایحه راجع به حقوق و بودجه خودتان از دستور خارج شود و لایحه دولت که دو فوریت آن تصویب شده معارض شود و تقاضای میکنم رأی گرفته شود باین پیشنهاد بنده .

انوار - اجازه می فرمائید ؟

رئیس - بفرمائید .

انوار - این جا آقای دکتر ملک زاده تصدیق کنید و حکم کنید که تقصیر از آقای رئیس بود چرا ؟

چون مجلس با این ترتیب موافق بود که لایحه ~~که~~ فرمودید معارض شود آقای رئیس چون این لایحه مجلس در درسیه آمده بود و چون آقای وزیر دادگستری نیامده بود این را جلو انداخت . من فریاد زدم که این لایحه مقدم باشد . چرا بما حمله میکنید ؟ آقای رئیس بگوئید که این لایحه در دستور مقدم بود .

آقای رئیس اقرار کردند که چون وزیر دادگستری نیامده است باید بودجه مجلس معارض شود .

رئیس - جناب عالی فرمایشی فرمودید اما فراموش فرمودید که این لایحه بودجه مجلس ده روز است در دستور مجلس بود و مقدم بر سایر مسائل بود و از تمام لواحق مقدم بر دستور بود دیر روز

هم این مسئله را بنده گفتم که اول بودجه مجلس جزو دستور خواهد شد اگر نظر تان برخلاف این بود می توانستید پیشنهاد کنید . البته آن لایحه دولت هم امروز تمام خواهد شد و اگر زیاد مباحثه و حرف در يك موضوعاتی تکرار نشود هر دو موضوع امروز تمام میشود . این را هم عرض کنم که آقایان يك دقیقه هم در مجلس ~~تعیین تکلیفی~~ که کار کنند و همایش ایراد میکنند الان عده ۸۷ نفر است و برای رأی گرفتن هم کافی نیست خوبست آقایان بنشینند تا کارها تمام شود و معوق نماند .

(در این موقع عده کافی شد)

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای دکتر ملک زاده آقایان موافقین برخیزند (عده قلیلی قیام کردند) رد شد رأی میکنیم بماده اول بودجه مجلس آقایان موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده دوم :

ماده دوم - برای حقوق و هزینه دوازده ماهه چاپخانه مجلس مبلغ ۳۳۸۱۶۶۰ ریال موافق فقرات (۱) و (۲) پیوست اعتبار بکارپردازی مجلس داده میشود .

رئیس - موافقین باماده دوم برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد . ماده سوم :

ماده سوم - بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود در آمد چاپخانه مجلس و باغ بهارستان را جزو جمع محاسبات مجلس محسوب دارد .

رئیس - موافقین باماده سوم برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد . ماده چهارم :

ماده ۴ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود مبلغ يك میلیون ریال بعنوان سرمایه انتفاعی چاپخانه مجلس بکارپردازی مجلس وام بدهد و کارپردازی مجلس در عوض از پایان سال ۱۳۲۱ تا چهار سال بچهار قسط در بودجه سالیانه منظور و پردازد و این سرمایه همیشه در چاپخانه مجلس در جریان خواهد بود .

رئیس - آقایان موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده پنجم :

ماده ۵ - حقوق بازنشستگی هفت نفر کارمندی که در

آخر اسفند ۱۳۲۰ در مجلس بازنشسته شده اند معادل خواهد بود با آخرین حقوقی که در آخر مهرماه ۱۳۲۰ دریافت داشته اند باین ترتیب بعد از وضع مبلغی که مطابق قانون از صندوق بازنشستگی استفاده میکنند آنچه کسری داشته باشد معادل کسری ضمن بودجه های سالیانه مجلس منظور و تامین خواهد شد .

رئیس - پیشنهاد آقای اعتبار .

ماده ۵ را بشرح زیر پیشنهاد میکنم : حقوق ۷ نفر بازنشستگان که از بودجه مجلس حذف شده و طبق قانون سن آنها به هفتاد نرسیده از اعتبارات موجوده تأمین و آنها را بخدمت دعوت مینمایند .

اعتبار - بنده میخواستم با آقای مخبر فرهمند و آقای مرآت اسفندیاری عرض کنم دو سابقه را که آقایان فرمودند بنده هم آنرا داشتم راجع به بودجه وزارت پست و تلگراف و بودجه وزارت امور خارجه بود ولی آن اینطور نبود آنرا بجای ضرب در يك شصتم آخرین حقوق گفتم چون حقوقشان کم است ضرب در يك چهلم بکنند و بالاخره ما نیامدیم این کار را بکنیم که سابقه بشود از يك طرف عده بازنشسته بشوند و از طرف دیگر تمام حقوق را بگیرند . ناچار بنده همانطور که عرض کردم امسال سال فوق العاده ایست و امسال هم دولت در تمام کشور از این موضوع صرف نظر کرده است موافقت بفرمائید که این چند نفر هم بیایند در سر کارهاشان بعد اگر کشایشی حاصل شد مطابق قانون هر کس که سن او به هفتاد رسید مکلف باشند او را بازنشسته کنند و آوقت بنظر بنده مانع ندارد .

رئیس - آقای مرآت اسفندیاری .

مرآت اسفندیاری - آقای اعتبار هر کاری محل میخواهد (اعتبار محل دارد) بعلاوه اداره هم باید احتیاج خودش را احساس کند و اختیار هم با خودش باشد يك اداره ایست میگوید يك عده هستند که نمیتوانند کار کنند بجای آنها باید يك عده را بیاورند که بتوانند کار کنند و باین کارها کمک کنند که پیش برود حالا بسته است برأی و نظر مجلس .

اهیر تهر - دوسرته این پیشنهاد را بخوانید (بشرح سابق خوانده شده)

اعتبار - بنده خواستم عرض کنم محل هم دارند اعتبار هم دارند و بنظر بنده این کار ضروری هم نیست حالا رأی بگیرید رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای اعتبار آقایان موافقین برخیزند (عده کمی برخاستند) رد شد رأی میکنیم بماده پنجم . آقایان موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . سه پیشنهاد از طرف کار پردازان رسیده است که قرائت میشود :

مقام عالی ریاست مجلس شورای ملی

چون برای تند نویسی یک نفر کارمند پایه ۷ دیگر ضرورت دارد لذا پیشنهاد مینماید اقلام جزء بودجه باین طریق اصلاح گردد :

۱ - از فقره سوم بودجه از اعتبار اضافات و ترفیعات مبلغ ۳۵۵۲۰ ریال کسر و باقی مانده اعتبار بمبلغ ۶۴۸۸۰ ریال نوشته شود .

۲ - بفقره ۲ بودجه قسمت تند نویسی يك نفر کارمند پایه ۷ بمبلغ ۳۵۵۲۰ ریال اضافه شود .

مخبر - این اصلاحی است که باید در مواد اعتبارات بشود قبلاً هم با کمیسیون محاسبات مذاکره شده و توافق حاصل شده است .

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - بنده خواستم عرض کنم این اصلاح داخلی است اگر آقایان موافقت کرده باشند محاسبات و کارپردازی در ارقام داخلی بودجه مجلس اینرا اصلاح کنند مالی هم ندارد منظور فقط تذکر بود (صحیح است)

رئیس - اصلاح میشود . ماده ششم خوانده میشود :

مجلس شورای ملی

شرح زیر بعنوان ماده ششم بودجه سال ۱۳۲۱ مجلس شورای ملی پیشنهاد میشود :

ماده ششم - وزارت دارائی مجاز است مبلغ سیصد هزار ریال از محل بودجه سال ۱۳۲۱ مجلس شورای ملی با اختیار

کارپردازی مجلس شورای ملی گذارده و در آخر سال ۱۳۲۱ بابت بودجه اسفندماه محسوب دارد .
کارپردازی مجلس مجاز است مبلغ دریافتی را در موارد لازم در هر ماه بعنوان پیشگی پرداخته و در آخر هر ماه با دریافت کننده محسوب و واریز نماید .

مخبر - این يك عبارتی است که امسال در بودجه مجلس پیش بینی شده و در بودجه کشور هم سابقه دارد و در واقع این يك اعتبار متعین است برای مخارجی که می خواهند بکنند و در آخر سال هم همانطور که در خود ماده نوشته شده است منظور و محسوب می دارند و اشکالی هم ندارد (صحیح است)

رئیس - موافقین با ماده ششم بترتیبی که خوانده شد برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده هفتم :
مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی - نظر باینکه محمود مبرطوسی (مسیح زاده) کارمند مجلس شورای ملی فوت شده و وارث او فاقد وسیله زندگانی می باشد محض رعایت حال آنان ماده زیر تقدیم و تمنای تصویب دارد .

ماده ۷ - مجلس شورای ملی بکار برداری مجلس اجازه میدهد که ماهی ۴۵۰ ریال وظیفه بطور تساوی بعیال و دو نفر دختر صغیر مرحوم محمود مبرطوسی (مسیح زاده) کارمند سابق مجلس (مادام که شوهر اختیار نمایند) از تاریخ بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ هر ساله از محل تفاوت حقوق بازنشستگان و وظیفه وارث خدمتگذاران منظور و کارسازی دارد
رئیس - آقایان موافقین با ماده هفتم برخیزند (عموم نمایندگان برخاستند) تصویب شد . مذاکره در کلیات نالی است . آقای افشار فرمایشی داشتند ؟ بفرمائید .

افشار - درست است يك لایحه ضروری در پیش است و بنده هم نمی خواهم روده درازی کنم بنده عرض مختصری دارم راجع بکتابخانه مجلس - عرض کنم که بنده و چند نفر از رفقای بنده علاقه فوق العاده زیادی راجع بکتابخانه مجلس داریم (همه نمایندگان - همه علاقه دارند) ولی متأسفانه این کتابخانه هم مثل سایر شئون ما بیشتر جنبه ظاهر سازی دارد (همه نمایندگان - اینطور نیست . صدای رنگ)

یعنی ظاهراً بسیار جای قشنگی است ولی اشخاص یاو کلا که بخواهند استفاده کنند از این کتابخانه وسیله استفاده ندارند (همه نمایندگان - چرا دارند) اجازه بفرمائید استفاده مقبوله این است که فقط یک ساعت بروند آنجا بنشینند و کتابی بخواهند و بروند . خیر عرض میکنم منظور بنده این است که در کتابخانه دو نوع کتاب وجود دارد یکی کتب قیمتی و خطی است که باید در آنجا بماند و دست هم نخورد
مخبر - نظر قدمت و نفاست آنها ولی يك نوع دیگر کتب چاپی است در موضوعات مختلفه علمی و ادبی و غیره که از آنها میشود در آنجا استفاده کرد و اشخاصی که میروند آنجا نمی توانند مطالعه کنند و وقت هم نمیرسد . در تمام کتابخانه های دنیا موسوم است که کتاب را باهل مطالعه بامانت میدهند يك چیزی و دیده میگزارند چند مقابل قیمت کتاب مثلاً میدهند و میبرند مطالعه می کنند و در مدت خیلی کمی میاورند کتاب را پس میدهند و دیده را مسترد می کنند . در تمام کتابخانه های دنیا این مرسوم است ولی در این جا و کلاهی مجلس این حق را ندارند که از بهترین کتب مجلس استفاده کنند و کتابهای نفیسی در کتابخانه ها هست که کسی آنها را باز هم نمی کند بنده تقاضا میکنم که اساسنامه کتابخانه مجلس عرض بشود و کلاهی که میخواهند از کتابهای کتابخانه مجلس استفاده کنند بتوانند بامانت ببرند و مطالعه کنند و برگردانند ما که نمی آئیم ظاهر سازی کنیم این جا ما می خواهیم استفاده کنیم از کتاب و اینجا هم نمیشود مطالعه کرد وقت هم در اینجا کم است این بوده عرض بنده

رئیس - بنده تعجب می کنم از آقای افشار که در قسمت کتابخانه می فرمایند . بنده عرض میکنم اگر از کتابخانه کتاب خارج شد دیگر بر نمی گردد آقا (صحیح است)

افشار - اینطور نیست
رئیس - آقای مخبر فرموند
مخبر فرموند - این موضوع را که آقای افشار فرمودند بنده عرض میکنم ایشان اطلاع دارند که کتابخانه دارای يك اساسنامه است (افشار - عرض کنید) و غیر قابل تغییر است مگر آنکه آنرا اصلاح کنند . . .

افشار - چه مانع دارد اصلاحش کنند . این غلط است
مخبر فرموند - آقا عرض نشده است جریان بهمین ترتیب است حالامی فرمائید خوب تقاضا کنید عوض کنند و الامام که عوض نشده کتابخانه که نمی تواند برخلاف آن رفتار کند مگر اساسنامه جدیدی بدست او بدهند (صحیح است - کافی است)

رئیس - آقای هاشمی
جمعی از نمایندگان - سر این موضوع جزئی اینقدر وقت نباید تلف شود . . .

هاشمی - اولاً از آقایان محترم استدعا میکنم مطابق آئین گفتگو یعنی حرف شنیدن و جواب دادن رفتار بفرمایند خرده گیری و انتقاد چند شرط دارد شرط اول احاطه بموضوع است که انسان احاطه بموضوع پیدا کند بنده این میز را اول به بینم بعد برویم سر منبت کاری و خرده کاریش شروع کنم بانتقاد .

آقایان و کلاه : مؤسسات مجلس زیر دست خودتان است از مطبوعه و کتابخانه و غیره و احاطه بر این قسمتهای مختصر يك کار مشکلی نیست يك ایرادانی این جا مثلاً نسبت بکتابخانه گرفته میشود که کتابهایش باز نشده و چطور است و چطور است . اینطور نیست آقا . ملاحظه بفرمائید آقایان فرمودند مادام که اساسنامه فعلی هست هیچ کارش نمیشود کرد (افشار - عوضش کنید) خوب آن يك قسمتی است . .

افشار - خوب من هم همین را می خواهم
هاشمی - اما موضوعی را که آقای افشار فرمودند این اندازه صحبت و فرمایش ایشان بعقیده من در خور افکار بود الان در کتابخانه فرهنگ با استادان دانشگاه تا یکماه کتاب چاپی که متداول است و نسخه اش منحصر بفرد نیست بامانت میدهند بامثال ماها و هر وقت بخواهیم میگیریم و پس میدهیم و این مانعی ندارد و حالا مجلس میدهد خود شما مراجعه کنید شما اهل فن فلان قسمت هستید این را مراجعه کنید

باهل فن بکتابخانه های دنیا مراجعه کنید : اصلاً در دنیا نتیجه تأسیس مجامع علمی و کتابخانهها چیست ؟ این است که استفاده علمی بشود از کتب . ما میخواهیم يك چیز تشریفاتی داشته باشیم ؟ خیر . اساساً کتابخانه گذشته از اینکه باعث حیثیات مجلس است این نوع کتابخانه های بزرگ ایجاد و ابغی بزرگ در مملکت می کند که قوه کتاب داشتن ، داشتن کتب بسیار ندارند مرجع اهل فن و کتاب فقط کتاب و کتابخانه است و اگر آمد و اساسنامه اصلاح شد بالاخره آقایان و کلاه با حفظ حیثیات و احتراماتی که دارند معادل قیمت کتاب دو برابر سه برابر آن را در صندوق گذاشته و فلان کتاب چاپی را (که کم هم شد چه اشکالی دارد) بگیرند ببرند مطالعه کنند و بیاورند . و کیل برود يك کتاب پنج تومانی را بخواهد بهش بدهند ؟ این چه حرفی است ؟

هر آتاسفند یاری - همیشه

هاشمی - آقای مرآت ارزش کتاب برای استفاده آنست و الان هم کتابخانه وزارت فرهنگ دارد این کار را میکنند متأسفانه در مملکت ما هر چیزی از محور خودش خارج میشود مثلاً آقا در کلیات فرمودند که چاپخانه را میخواهیم چه کنیم (آن روز فرمودند) آقا چاپخانه مثل کتابخانه است چاپخانه یکی از بهترین مؤسسات مجلس شورای ملی است که در این دوره احیاء علم کرده است احیاء صنعت کرده است به بینید چه کتابهایی چاپ کرده و بیرون داده است ، گراور سازی و تعمیر سازی تان بکجا رسیده است ؟ خوب بود که ما در هر يك قسمت از این قسمتها محتاج بممالک خارجی بودیم که تعمیر چاپ کنیم یا گراور از شان بخواهیم ؟ این جا بالاخره يك نگاه انتقاعی بود يك بنگاهی بوده است که از نظر علمی هم نگاه کنید از نظر فنی و صنعتی هم نگاه کنید می بیند چه قدر خدمت کرده و چه قدر هم وجودش نافع بوده است . (صحیح است)

رئیس - رأی میگیریم بمواد لایحه بودجه مجلس با ورقه آقایان موافقین ورقه سفید خواهند داد .

(اخذ واستخراج آراء بعمل آمده اود و دو ورقه سفید
شمرده شد)

رئیس - عده حضار موقع اعلام رأی سدافر با اود و یک
رأی تصویب شد .

[۴ - بقیه شور لایحه راجع به تشکیل دادگاههای
نظامی و تصویب آن]

رئیس - شروع میشود بشور در لایحه اصلاح قانون
حکومت نظامی .

بنده میخواهم باز از آقایان تقاضا کنم که همه میل دارند
این کار را امروز در مجلس تمام کنیم آقایان گوش خواهند
داد یا مثل همیشه هر ساعتی برای رأی و مذاکره و صحبت
باید از آقایان خواهش کنیم که تشریف بیاورند و این
اسباب خیلی خجالت است (صحیح است) خواهش میکنم
تشریف داشته باشند تا این کار بگذرد . (صحیح است) آقای
دشتی در کلیات صحبت دارید ؟ بفرمائید .

دشتی - بلی .

رئیس - بفرمائید .

دشتی - بلی . یادم میآید در سال ۱۳۰۰ یا ۱۳۰۱ شمسی
بود که یک عده میخواستند دولت هم میخواست که
ممتاز السلطنه را از سفارت پاریس معزول کنند با اینکه خود
دولت هم میخواست هر قدر اسرار میکردند او نمیآمد بالاخره
مرحوم نصیر السلطنه که در آنوقت وکیل بود طرح قانونی
پیشنهاد کرد و قانونی برای اینکه از مجلس گذشت باشد
تجدید مدت اقامت ماورین بسطی و مسئولی ایران در
ممالک خارجه که بیش از پنجسال باشد یعنی ماورین دولت
ایران نتوانند بیش از پنجسال در خارجه بمانند بعد از

گذشتن قانون هم باز او نیامد و از قانون هم نترسید . عرض
کنم که حالا بنظر من این قانون هم تقریباً همینطور است
یعنی یک موضوع خاصی که در این اواخر اتفاق افتاده است
و نمیدانم چطور شده است که محاکم عادی نتوانسته اند باین
موضوع رسیدگی کنند و حالا برای آن این قانون خاص
را آورده اند بمجلس شورای ملی . برای رفع هر گونه القاء
شبهه بنده و تمام کسانی که با این لایحه مخالفیم عرض میکنم
که این ترتیب و این لایحه بسیار بد ترتیبی است چرا ؟ زیرا
دولت هر کس را میتواند بدستاورز این لایحه تعقیب کند با
کمال شدت هم میتواند تعقیب کند من شخصاً معتقدم که
دولت اگر یک قانونی فقط برای این بیاورد که من این
موضوع را باین ترتیب تکلیف میخواهم تعقیب کنم خیلی این بهتر
است ما هم موافقت میکنیم ولی برای یک موضوع خاص
قانون را عمومیت دادن این یک کار شایسته نیست عمده ایرادی
هم که ما داریم سر همین مسئله است که برای یک موضوع
خاصی یک قانون کلی آوردن این هم قانونی که بنظر من
مخالف اصل مشروطیت است هیچ شایسته و صحیح نیست .
بعقیده بنده در این لایحه یک نکاتی هست که بکلی مخالف اصول
مشروطیت است و آن مجازات از این است که ما از حق وضع
قوانین که مخصوصاً بمجلس شورای ملی است صرف نظر میکنیم
و بمنزله قوانین نظام نامه این حق مخصوص خودتان را میدهیم
دولت و این خوب نیست و صحیح نیست . بنده الآن عبارت
ماده اول این لایحه را میخواهم ملاحظه بفرمائید آیا اینطور
است ؟ (طرز تشکیل دادگاههای نظامی موقت فوق العاده
زمان حکومت نظامی و دادگاههای تجدید نظر آن و مقررات
راجع بصلاحت و طرز رسیدگی در دادگاههای نامبرده و

- اسامی موافقین - آقایان : دکتر ضیاء - لبقوانی - سزاوار - افشار - حریری - فبانی - آزادی - اسفهانلی - شاهنگ - اعتبار
- مقدم - هاشمی - فرخ - محمد ضیائی - پارسا - مصدق جهانشاهی - منصف - هدایت - رفیعی - حمزه تاش - کازرونیان - مجرب فرمند - مهدوی
- هدایت الله پالیزی - خسروشاهی - اسامی - اسفهانیان - رضوی - صفوی - اقبال - نایینی - ارکانی - عطاه الله پالیزی - نیکپور - نقه الاسلامی
- مصنم سنگک - چاپچی - ناهید - مسعودی خراسانی - بیات - مؤید فوامی - شیرازی - منشور - شاهرودی - طباطبائی - ربکی - مکرم افشار
- نوحی - رهبری - مرآت اسفندیاری - لاریجانی - مؤید احمدی - نراقی - روحی - مشار - اردبیلی - ذوالقدر - هراز - فرمانفرمایان - پاراحمدی
- طالبان خان - انوار - فرشی - فریدونی - ساکوبیان - محبت لاریجانی - پناهی - خلیلی - امیر ابراهیمی - فرور - اوحیدی - مشیری - عزیزی - مینی
- بوداغبان - صفاری - یمن اسفندیاری - معتمدی - دادور - ابراهیم سببی - ملک زاده آملی - عباس مسعودی - کامل ساکوبی - دولتشاهی
- دکتر جوان - دکتر سببی - دکتر طاهری - دکتر تاج بخش - دکتر قزل ابالح - دکتر نفیسی - دکتر رفیعی

حق تجدید نظر و اجرای احکام و همچنین تعیین نوع بزه
هائیکه از لحاظ امنیت و آسایش عمومی در این دادگاهها
باید رسیدگی شود بموجب مقررات و آئین نامه ای خواهد
بود که از طرف وزارت دادگستری و وزارت جنگ تنظیم و
بتصویب هیئت وزیران میرسد) پس تمام این کارها را بالاخره
آئین نامه میکند . آئین نامه یعنی چه ؟ یعنی اگر فلانکس
یک روز بفلان وزیر گفت بالای چشم تو ابروست پس قابل
اعدام است ؟ مثل اینکه در سابق هم در قدیم یک اصطلاحی
داشته و میگفتند آراد علیه کالراد علینا والراد علینا کالراد
علی الله این جا هم خوب میگوید بفلان وزیر فلان حرف را
زدی وزیر هم نماینده دولت است و بنماینده دولت تو همین شده
و دولت هم نماینده اکثریت مجلس است و مجلس هم از طرف
ملت است پس تو همین بعلمت شده و این عمل قیام بر علیه حکومت
ملی است و این بنظر بنده مملکت را بعرف یک استبداد و
بعرف یک دسپوتیسم Despotisme خطرناکی می کشاند که
ما از آن فرار کردیم . ما معتقدیم که مجلس شورای ملی نباید
حق وضع قانون را که مختص بخودش است بهیچکس دیگر
واگذار کند (صحیح است) و نباید مجلس شورای ملی از
این حق خودش صرف نظر کند (صحیح است) مجلس است که
فقط حق وضع قانون را دارد و بس (صحیح است) هیچکس
هم منکر این حقیقت نیست (صحیح است) حتی بنظر اغلب
از علمای علم حقوق این اختیاری هم که ما در ادار مختلفه
بکمیسسیون عدلیه داده ایم این هم غلط است که وضع قانون
کند . . .

طباطبائی - آن هم موقتی و برای آزمایش است .

دشتی - بلی برای آزمایش است و موقتی است ولی آن
هم غلط است و این اختیاری هم که بعنوان آزمایش دادیم
صحیح نیست . قانون را فقط (بموجب قانون اساسی) مجلس
شورای ملی حق دارد وضع کند و البته ما حق نداریم حق
قانون گذاری خودمان را بقوه مجریه بدهیم یا بقوه قضائیه بدهیم
(صحیح است) آنها فقط مأمور اجرا و اعمال قانون هستند
در صحبت هائی که بنده دیروز این جا کردم آقای وزیر

دادگستری هم جوابهائی فرمودند و من ناچارم یک توضیحاتی
بدهم تا موضوع روشن شود و آن این است که در قانون
حکومت نظامی که دیروز ماده دوش را خواندم تصریح
دارد به تصویبات و اقدامات و عملیاتی که مخالف و معاین آسایش
و امنیت عمومی است این جا دیروز آقای وزیر دادگستری
فرمودند که اگر کسی بزند کسی را بکشد این مخالف امنیت
عمومی نیست ؟ البته بر سبیل کلی ما نمی توانیم بیائیم و بگوئیم
هر جرمی سبلی زدن فحش دادن هر جرمی بمحکمه نظامی
باید مراجعه شود چون مخالف امنیت و آسایش عمومی است
آیا آقا هر جنحه و هر بزهی را میشود مشمول سلب امنیت
و آسایش عمومی قرار داد ؟ بنده مخصوصاً امروز این قانون مجازات
عمومی را همراه آورده ام که باب دوم و سومش را که راجع
بمجازات است بخوانم که معلوم شود این مسئله مسئله
اصطلاحی است یعنی جنایاتی که مشمول سلب امنیت و
آسایش عمومی است یک جرائم و موضوعات خاصی است و
هر جایش را نمیشود گفت چون جنایت است پس مخالف با
امنیت و آسایش عمومی است .

فقط سر فصلها و تیترهای آن را میخواهم و تذکر میدهم
و می گذرم که آقای وزیر دادگستری توجه بفرمائید باب
دوم در جنحه و جنایاتی که مضر بمصالح عمومی است .

فصل اول (عرض کردم فقط سر فصلها تیترها را میخواهم) در
جنحه و جنایات بر ضد امنیت خارجی مملکت مبحث اول در جنحه و
جنایات بر ضد امنیت خارجی مملکت این هم آنوقت یک مواردی
دارد قیام مسلح بادشمنان خارجی بر ضد مملکت ایران و جاسوسی
و این قبیل چیزها یعنی اقداماتی که با امنیت خارجی مملکت
لطمه وارد بیاورد . بعد وارد میشود در مبحث دوم جنحه و
جنایات بر ضد امنیت داخلی مملکت که مسلح بودن و جزو
قطاع الطريق بودن و تحریک بجننگ و قتال و شهب و غارت
که همه اینها را تکلیفش را تعیین و معلوم کرده است و همه
مشمول این قسمت از مبحث دوم است مثلاً ماده ۶۹ که
هر کس اهالی مملکت را صریحاً تحریص بمساح شدن بر ضد
حکومت ملی بنماید یا ماده ۷۲ هر گاه جماعتی در خفا برای
ارتکاب جنایات مذکوره در ماده فلان دسته بندی کنند یا

ماده ۱ - طرز تشکیل دادگاههای نظامی موقت فوق العاده زمان حکومت نظامی و دادگاههای تجدید نظر آن و مقررات راجع بصلاحيات و طرز رسیدگی در دادگاههای نامبرده و حق تجدید نظر و اجرای احکام و همچنین تعیین نوع بزه‌هایی که از لحاظ امنیت و آسایش عمومی در دادگاهها باید رسیدگی شود بموجب آیین نامه‌ای خواهد بود که از طرف وزارت دادگستری و وزارت جنگ تنظیم و بتصویب هیئت وزیران برسد

رئیس - آقای اوار

الوار - خود آقای وزیر میدانند که بنده با فوریت موافقت کردم و الا آن هم پیشنهادی شده است که آیین نامه آن بیاید به کمیسیون قوانین دادگستری و اعضاء کمیسیون قوانین دادگستری جلسه تشکیل دهند و این مسئله عملی شود. اصل موضوع که آقای دشتی هم بیان کردند این است که دو موضوع را مجلس شورای ملی مستقیماً باید درش دخالت داشته باشد یکی حقوق مالی است و یکی حقوق جزائی که باید از احاطه مجلس خارج شود برای اینکه مجلس وضع شده است برای وضع کردن قوانینی که حافظ جان و مال مردم باشد و این قوانین را بدست هیئت اجرائیه بدهد. پس این چیزی که حق ما است باید آنرا از دست بدهیم و در ماده اول این را خواسته‌اید که این حق را ما بدهیم بشما (وزیر دادگستری - هیچ نخواسته‌ایم) بسیار خوب نخواسته‌اید. اینجا نوشته‌اید نوع بزه‌هایی که از لحاظ امنیت و آسایش عمومی در این دادگاهها در صورتیکه تمام انواع بزه‌ها در قوانین معین شده دیگر این تعیین را که شما خواسته‌اید بنظر شما باشد معنی ندارد حالا برای اینکه مجلس کاملاً با دولت موافقت دارد و حسن تفاهم بین دولت و مجلس شورای ملی میباشد این قضیه می‌آید به کمیسیون و شاید در يك جلسه بگذرد منافات با فوریت هم ندارد. يك موضوع دیگر هم که کاملاً توجه میدهم آقایان را موضوعی است که غالباً باید اعضاء و کارمندان دادگستری و قوه قضائیه در این محکمه باشند و آقای معاون وزارت جنگ هم دلتنگ نشوند برای خاطر اینکه سوابقی در کار میباشد از قبیل موضوع زند و تفصیلات او در فارس بود که عملیات را مستحضر و مطلع شدید بعد از مدتی آمدند

تجدید نظر خواستند و آن حکم را صادر کردند و چون نظر در این موضوع هست از این جهت باید در این محاکم نظامی که تشکیل میشود کارمندان قضائی باشند نه اینکه بازخدای خواسته بیایند اینجا فریاد بزنند که به لباس نظامی توهین کردید خیر فقط گفتیم يك قدری اعلم العلماء بیستند و باید در محکمه نظامی کارمندان قضائی باشند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی گرفته میشود به کفایت مذاکرات موافقین برخیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد

پیشنهاد آقایان: آزادی و هاشمی خوانده میشود:

پیشنهاد می‌نماید آیین نامه که از طرف وزارت دادگستری و وزارت جنگ تنظیم میشود بتصویب کمیسیون قوانین دادگستری برسد

مصدق جهانشاهی - مذاکرات که کافی شد

رئیس - آقای هاشمی

هاشمی - پیشنهاد دخلی بکفایت مذاکرات ندارد آقای

جهانشاهی پیشنهاد بنده در هیچ قانون مهمی است که چشم

همه مردم به این قانون است و در برابر هم نمایندگان موظفند به حفظ اصول مشروطیت هم کفایت مذاکرات این معنی ندارد. هر آیین نامه شرح قانون است و در این تردیدی نیست اما در ماده يك چیزهایی را واگذار کرده‌اند به آیین نامه که زیادتر از حد يك آیین نامه است مثل اصول قانونی از قبیل طرز تشکیل دادگاهها، دادگاههای تجدید نظر، طرز رسیدگی به موضوع حق تجدید نظر و از همه مهمتر تعیین نوع بزه‌ها که خیلی دامنه دارد و چون خیلی اهمیت دارد و ممکن بود اسباب انحرافی بشود از این جهت پیشنهاد کردیم بیاید به کمیسیون قوانین دادگستری و با حسن نیتی که بین مجلس و دولت میباشد تمنی داریم موافقت بفرمایند طولانی هم نخواهد شد ممکن است در يك جلسه بگذرد.

رئیس - پیشنهاد دیگری هم در این خصوص رسیده

است خوانده میشود:

در ماده يك اصلاح زیر پیشنهاد میشود: در سطر پنجم آیین نامه خواهد بود که از طرف کمیسیون دادگستری مجلس در مدت يك هفته تصویب نمایند. محمد ولی رئیس - پیشنهاد دیگر از طرف آقای دکتر طاهری پیشنهاد میشود که جمله (در قوانین دیگر مصرح است) در سطر سوم ماده اول بعد از عبارت نوع بزه‌هایی که علاوه شود.

رئیس - پیشنهاد دیگر از طرف جمعی از آقایان:

در آخر ماده يك پیشنهاد می‌نمائیم بجای کلمه و بتصویب هیئت وزیران میرسد نوشته شود بتصویب کمیسیون دادگستری میرسد. قریب بیست امضاء

رئیس - پیشنهاد دیگر:

جمله آخر ماده اول را که نوشته شده بتصویب هیئت وزیران میرسد بنده پیشنهاد میکنم نوشته شود بتصویب کمیسیون دادگستری شورای ملی برسد. امیر تیمور

رئیس - پیشنهاد دیگر:

پیشنهاد میکنم جمله دو و حتی تجدید نظر و اجرای احکام و همچنین تعیین نوع بزه‌هایی که از لحاظ امنیت و آسایش عمومی در این دادگاهها حذف شود. دشتی وزیر دادگستری - اینجا چند قسم پیشنهاد شد یکی راجع بتصویب کمیسیون قوانین دادگستری که عقیده بنده این بود نظر مجلس را بدانم که اگر این پیشنهاد قابل توجه اکثریت مجلس باشد بنده هم قبول میکنم و چون احساس میکنم اکثریت مجلس با این موضوع موافق است آن را قبول میکنم یکی هم پیشنهاد آقای دکتر طاهری است که عبارت در قوانین کیفری مصرح است اضافه شود این را هم قبول میکنم ولی آن پیشنهاد را متأسفانه نمیشود قبول کرد.

رئیس - آقای دشتی

دشتی - آقای وزیر دادگستری به عرایضی که میکنم توجه بفرمایند. تمام جنایات و جرم‌هایی که جنبه عمومی دارد یعنی باید امنیت عمومی را تأمین کند در قانون مصرح است و چون مصرح است دیگر لفظ ندارد گفته شود تعیین نوع بزه‌ها باید در آیین نامه

باشد. چه چیز را آیین نامه می‌خواهد معین کند؟ البته اگر نوع بزه‌ها در قانون معین نشده بود حق بود به کمیسیون قوانین دادگستری برود ولی وقتی که در قوانین دیگر انواع بزه‌ها تفکیک و معین شده دیگر لازم نیست به کمیسیون برود و تمام مطالبی که جنبه تخطی به امنیت عمومی دارد باید برود بمحکمه نظامی. نوع بزه‌ها را میدانم چرا اینجا وارد کرده‌اند.

وزیر دادگستری - بنده اگر میتوانستم سوء ظنی که برای آقای دشتی امایند محترم فراهم شده است مرتفع کنم خیلی خوب بود (دشتی - من بشخص شما اعتماد دارم) حالا میدانم چه شده است که این سوء ظن برای ایشان ایجاد شده است در صورتی که کراراً عرض کردم و گویا خودشان هم فرمودند مطلب واضح است ما هیچ چیز و عمل تازه را نمی‌خواهیم جرم بشناسیم و جرم تازه‌ای ایجاد کنیم و هیچ مجازاتی را هم نمی‌خواهیم تغییر بدهیم و اینها از این لایحه که ما پیشنهاد کرده‌ایم برنمی‌آید ما گفتیم تعیین نوع بزه‌هایی که باید باینجا ارجاع شود بزه هم در اصطلاح حقوق معین است که چه چیزهایی را میشود بزه گفت و البته بزه هم در صورتی است که قانونی برای بزه شناختن آن باشد و اینجا يك نکته را توجه بفرمایید که در مباحث و فصول و موادی که اشاره فرمودید جرمهای متعدد و انواع جرمها هست در خود قانون حکومت نظامی هم بعضی جرمها اشاره شده مثلاً چنانکه الا آن آقای منصور السلطنه ماده یازده آنرا به بنده تذکر دادند در آنجا هست که اگر سلاحی در دست غیرمأمورین دولت باشد آن اسلحه ضبط و حامل آن مطابق حکم محکمه نظامی مجازات میشود ملاحظه میفرمایید اصلاً داشتن اسلحه را اینجا جرم شناخته و برای آن مجازات قائل شده بدون اینکه معین کند مجازاتش چقدر است همینطور از چیزهای کوچک هست تا چیزهای عمده و بعضی از اینها را اقتضا ندارد ما احاله کنیم بمحاکم نظامی چون کوچک و کم اهمیت است و تأثیری نمیکند که اساساً در دادگاه‌های عادی رسیدگی شود یا دادگاههای نظامی مخصوصاً که ما

نمیخواهیم و نمیخواهیم محاکم نظامی را زیاد و متعدد درست کنیم بواسطه عده قضات این است که حتی المقدور باید بزه هائیکه بانجا ارجاع میشود زیاد نباشد که کار در آنجا معطل بماند. از طرف دیگر بزه هائی هم هست که باید بشدت و سرعت مجازات شود که بانجا میفرستیم حالا برای انجام این منظور ما اینجا ذکر کردیم حالا اگر لازم است قسم هم بخوریم که غیر از این منظوری نداریم آن را هم بفرمائید.

رئیس - پیشنهاد دیگری است خوانده میشود:

پیشنهاد مینماید در ماده اول جمله زیر اضافه شود همچنین تعیین نوع بزه هائی که مطابق قوانین مصوبه بعمل آمده ملک مدنی

پیشنهاد میشود تبصره زیر بماده یک ضمیمه شود. تبصره جرمهای مطبوعاتی مشمول این ماده نبوده و رسیدگی بآن جرمها طبق قانون اساسی با حضور هیئت منصفه بعمل خواهد آمد. ارفی - موقر - طباطبائی - فرخ.

رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی - عرض کنم توضیحش همان صحبتتهائی است که شد یعنی در اصل مطالب همه موافقیم که دولت اهتمام بیشتری بکند در حفظ امنیت و تأمین آسایش عمومی قبل از اینکه این قانون بیاید بمجلس شورای ملی یک هفته قبل بنده رفتم شهربانی در اثر یکی دو واقعه ای که برخلاف نظم بود البته قضایائی بود که خودم در آنجا دیدم که رسیدگی میکردند یک کسی حمله کرده بود بیک کسی دیگر با چاقو مخصوصاً به آقای رئیس تشکیلات شهربانی تذکره دادم و خواهش کردم. در این موارد یک دقت و مراقبت جدی تری بشود و پیش از اینکه اشخاص و افراد بی تربیت دست باین گونه اقدامات بزنند وسایلی پیدا کنند که قبل از وقوع جلوگیری بشود ایشان هم کاملاً موافق بودند و گفتند این قبیل کارها باید در محاکم انجام بشود منظورم این بود که هیچکس برخلاف این نیت و این منظور نیست که دولت هر چه ممکنست در حفظ امنیت اهتمام کند انگرایی که در

این است که از بعضی از قوانین دولت ممکن است در آئیه یک سوء استفاده هائی بکنند یعنی حالا خیر در آئیه ممکن است دولتی باشد که از یک قانونی که امروز میگذرد سوء استفاده بکنند بنده در خارج از دیروز تا بحال مکرر بگویم خورد که چون یکوقت دولت یک قانونی هم آورد به مجلس که مطبوعات را بوسیله ای سانسور بکنند این موضوع از دیروز مکرر به بنده گفته شد. خوب انگرایی است گوینده هم تقصیر ندارد قانون را میآورند بمجلس و مجلس هم با حسن نیت تصویب میکنند ولی ممکنست جرمهای مطبوعاتی را دولت در آئین نامه تشخیص بدهد که برود به محکمه نظامی و این البته نه مجلس موافق است با این نیت نه خود دولت و امیدواریم که دولت این فکر را نکند (دستی - امیدوار نباشید - خنده نمایندگان) حالا اگر خدای بخوایسته آقای وزیر دادگستری توجه بفرمائید خواستم از ایشان استدعا کنم که این تبصره را قبول بفرمائید ولو اینکه قانون بکمیسسیون دادگستری برود. و چون بکمیسسیون دادگستری خواهد رفت بنده از حالا موافقم برای اینکه بیشتر اطمینان خاطر باشد و کمیسسیون دادگستری هم از جریان آئین نامه اشتباهی در اینباب نکند اینرا قبول بفرمائید.

وزیر دادگستری - آقایان یکقدری مبالغه میفرمائید اما در اینموضوع بخصوص باید عرض بکنم که متأسفانه جوابها را ماده هشت قانون حکومت نظامی میدهد اگر توجه بآن ماده میفرمودند خودشان این پیشنهاد را نمیفرمودند برای اینکه در آن ماده مینویسد جرمهای مطبوعاتی و روزنامهجات یا اوشتهجاتی که برضد اقدامات دولت منتشر میسازند اینها را حکومت نظامی باید مورد تعقیب قرار دهد و محکمه نظامی رسیدگی نماید و ترتیب تشخیص آن بطریق صحیح خواهد بود که در آئین نامه ذکر خواهد شد و نظر بنده اینست که پیشنهادشان را پس بگیرند.

طباطبائی - اجازه بفرمائید توضیحی بدهم؟

رئیس - بفرمائید. طباطبائی - یکی دو مورد در همین دوسه ماهه آخر

روزنامه ها را توقیف کردند فرستادند بمحکمه و ختنی خود محکمه نظامی برای عدم صلاحیتش فرستاد بمحکمه عادی حالا اگر منظور اینست که از اینقانون این استفاده بشود بفرمائید.

وزیر دادگستری - عرض بکنم بنده مستبعد نمیدانم همچو امری واقع شده باشد ولی بنده عرض میکنم که نه فقط این جور جرمها بلکه انواع جرمهای دیگر که مستقیماً باید در محاکم نظامی رسیدگی شود و همانطور که هم در جلسه خصوصی و هم پریروز در جلسه علنی عرض کردم اگر محکمه از خودش سلب صلاحیت کرده برای این بوده است که حدود روشن نبوده است و نمیدانسته است در محکمه نظامی باید رسیدگی شود یا در محکمه عادی ولی وقتیکه آئین نامه باشد میتواند تشخیص بدهد که در حدود صلاحیتش هست یا نه پس آن امری که واقع شده است آقا مدرک فرمایش خودتان قرار دهید و برای اینکه اینموضوع بکلی قطع شود بنشیند آئین نامه نوشته شده و تکلیف روشن شود.

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقایان طباطبائی و صفوی و موقر موافقین بر خیزند (عده برخاستند) رد شد. پیشنهاد دیگری از طرف آقای اوحدی است خوانده میشود: بنده پیشنهاد میکنم که جملات زیر که در قانون مجازات عمومی و قانون حکومت نظامی تصریح شده بعد از امنیت و آسایش عمومی اضافه شود اوحدی.

رئیس - آقای اوحدی. اوحدی - بنده با اینکه نسبت به این لایحه موافق هستم و پیش خودم هم تصور نمیکنم که حکومت نظامی منحصر به شهر طهران باشد موجبات زیاد و اغتشاشات مرا منتظر گذاشته بود که دولت در اغلب نقاط حکومت نظامی اعلان کند مخصوصاً در رضائیه برای آن فشارهائی که بمات بدبخت رضائیه آمده است مردم خیال کرده اند ایران تهران است و همه جریان و ترتیبات بناید در اطراف چهارتا روزنامه بشود و جلوگیری از آنها با حکومت نظامی و مقررات حکومت نظامی اینست که ما باید دولت و ملت ایران را در نظر بگیریم (صحیح است) و برای ملت قانون وضع کنیم به برای

تجهاز نفر اشخاص دیگر. ما باید این جور قانون وضع کنیم ما قوه نقل مملکت هستیم فرق بین حکومت ملی و حکومت دیکتاتوری این است که قوه حکومت ملی در دست مجلس است اگر قوه مجریه تکامل با تسامح ورزد مربوط باصل قوه مملکت است. اگر قوه اصل مملکت قادر شد البته قوه مجریه اش هم قادر میتواند باشد و همه کارها را میتواند بکند بنابر این یک صحبتتهائی که منافی با مصالح عمومی کشور است نباید زده شود بنده این کلام را که اضافه کردم با اینکه اعتماد بدولت دارم و رأی اعتماد داده ام میدانم دولت ایرانی است دولت نمیخواهد ملت را اذیت کند دولت نمیخواهد افراد را بیجهت متعرض شود دولت در مقام اصلاح کار عموم است چون این دولت را اینطور میشناسم هیچ ایرادی در مواد و اوایح ندارم و مخالفت نمیکنم اینجا این کلامه را برای رفع سوء تفاهم پیشنهاد کردم که اگر کسی این توهم را بکند که هیئت دولتی که آن مطلب را بنام آئین نامه تنظیم میکنند میخواهد از قوانین خارج شود اینجا پیشنهاد کردم که این آسایش و امنیت عمومی که خطین عبارت درج شده نوشته شود امنیت و آسایش عمومی که طبق قانون مجازات و قانون حکومت نظامی تصریح شده است وقتی این عبارت اضافه شد دیگر هیچگونه سوء تفاهمی باقی نمیماند.

وزیر دادگستری - بنظر بنده پیشنهاد آقای اوحدی عملی شده است و همان بود که آقای دکتر طاهری پیشنهاد کردند بنده هم قبول کردم یعنی گفتم که در قوانین کیفری تصریح شده است و همین منظور ایشان را میرساند. رئیس - پیشنهاد دیگر.

پیشنهاد میکنم که در سطر چهارم ماده اول بعد از جمله امنیت و آسایش عمومی اضافه شود طبق قوانین موضوعه طباطبائی وزیر دادگستری - همان است. طباطبائی - پس گرفته ام.

اوحدی - بنده هم پیشنهاد خودم را چون آقای وزیر دادگستری فرمودند مورد قبول است و عملی است پس میگیرم رئیس - رأی گرفته میشود بماده اول با اصلاحی که شد

موافقین بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده دوم .
ماده ۲ - احکام صادره از دادگاههای نظامی مذکور در
ماده (۱) قابل فرجام نخواهد بود .
رئیس - آقای مؤید احمدی .

مؤید احمدی - بنده نمیخواهم برای آقای وزیر دادگستری
موضوعات حقوقی عرض کنم زیرا خودشان تحصیلانشان در علم
حقوق است ولی البته میدانند که جرم بر سه قسم است جنایت
است و جنحه و خلاف و بعد دقت بیشتری شده جنحه را
بر دو قسم کرده اند گناه کبیره و گناه صغیره و از حیث مجازات
گناه مرتکب مسلم است این جرم که میگویند معین است
هم جنحه است و هم جنایت . در محاکمات جنائی و عمومی
البته دو درجه است درجه اول در محکمه جنائی درجه دوم
فرجام . اینجا همه را یک کاسه کرده گفته است فرجام ندارد
این بنظر بنده چیز خوبی نیست جنحه را بنده موافقت میکنم
لکن در جنایت یک کسی که محکوم باعدام شد اقلأ یک حق
تمیز داشته باشد که همان فرجام است اینجا تصریح دارد که
فرجام ندارد . توجه بفرمائید عرض کنم مخصوصاً توجه میدهم
آقای وزیر دادگستری را . قانونی تقریباً در یکسال قبل
برای دیوان کیفر ارتش گذشت از کمیسیون دادگستری
آنجا هم هر کس محکوم باعدام شده است حق فرجام داشته
است باینکه مال محکمه نظامی است چون قطاع العار بق هم
جزو این قانون است آنها هم باید در محکمه نظامی محاکمه شوند
آنجا هم حق فرجام قائل شده در قانون محاکمات نظامی ما
دیگر از او بالاتر نباید برویم . بنده عقیده ام این است که دو
قسمت بکنید قسمت جنحه خوب است ما نمیخواهیم اما قسمت
جنائی را البته حق فرجامی بهش بدهید چون همه جا قتل مشهود
نیست که بگوئیم آدمی را کشته یک جاهایی باید بقرائن و
بامارات برای بدهند تصدیق بفرمائید دو نفر نظامی که تخصصشان
در حقوق کم است ممکن است یک حکم بیربطی صادر کنند
و حق فرجام هم نداشته باشد این اوصاف نیست و بعقیده بنده
جنایت باید فرجام داشته باشد .

وزیر دادگستری - بیانات آقای مؤید احمدی کاملاً

صحیح است ولی جوابش هم در ضمن فرمایش خود ایشان بود
یک قسمت خودشان فرمودند کارهای جنحه را ضرورت ندارد
فرجام داشته باشد ولی توجه ایشان بیشتر مربوط بقرائن
جنائی است البته امور جنائی هم ممکن است جرمهای مهم
باشد و از این جهت فرمودند که خوب است حق فرجام قائل
شویم بنده در جلسه خصوصی مختصری عرض کردم و حالا هم
توضیح عرض میکنم و آن این است که امور جنائی که مورد
توجه حضرتعالی هم واقع شد و همین الان هم مطابق قوانین
کیفری دو درجه است یک وقت در مرحله جنائی رسیدگی
میشود و بعد هم در دیوان کشور تمیز داده میشود پس در این
مرحله رسیدگی میشود دیگر استیفاء ندارد در دیوان جنائی رسیدگی
در دیوان جنائی دیگر استیفاء ندارد در دیوان جنائی رسیدگی
میشود از حکم دیوان جنائی میروند به تمیز اینجا هم همین منظور
تأمین شده اینجا برای امور جنائی که در دادگاه نظامی مورد
رسیدگی و حکم واقع میشود قائل شده ایم به مرحله تجدید
نظری که در خود ماهیت امر رسیدگی میکنند البته زیادتر
دقت میشود و منظوری که دارید فرجام خواسته شود اینجا هم
خواسته میشود یعنی حاصل میشود منظور آقا چون در تجدید
نظر رسیدگی میکنند و در موارد جنائی هم دیگر استیفاء
نبود و بعد از صدور حکم جنائی استیفاء داده نمیشد فقط
فرجام داده میشود اینجا عرض فرجام دادن تجدید نظر برایش
قائل شده ایم بطوریکه در قانون دادرسی کیفری ارتش هم هست
یک موجب دیگر هم هست برای اینکه ما از فرجام دادن
صرف نظر کرده ایم اصل این بود که عرض کردم در دو مرحله
رسیدگی میشود و منظور تأمین است دیگر اینکه مطالبی
که از فرجام خواسته میشود در دیوان کشور رسیدگی ماهوی
که نمیکند رسیدگی که میکنند در ماهیت نیست از نظر
قوانین است و بعد اگر نقض کردند میفرستند بیک محکمه دیگر
نه همان محکمه مثلاً اگر گفتیم از حکم دیوان جنائی طهران
فرجام خواسته باشند دیوان کشور اگر حکم دادگاه جزارا
نقص کرد میفرستند بدادگاه اصفهان یا شیراز یا کرمان یا
جای دیگر اینطور میشود و برای محاکم نظامی که ما این

را نداریم و این دستگاه را نمیشود درست کرد اصل مقصود
آقا که دقت در امر باشد بوسیله دوبار رسیدگی شدن در
مرحله بدوی و مرحله تجدید نظر که حاصل شده است و تمام
دقتهای لازمه که باید بعمل بیاید بعمل آمده حالا با نداشتن
اسباب کار و این دستگاه که عرض کردم چه لزومی دارد که
باز هم بیاییم و مرحله دیگری قائل شویم باین جهت خواهش
میکنم آقا هم صرف نظر بفرمائید چون تولید اشکالات زیادی
میکند و مقصود آقا هم که حاصل است اگر پیشنهادشان را
پس بگیرند گمان میکنم بهتر باشد .

رئیس - آقای امیر تیمور .

امیر تیمور - استدعا میکنم آقای وزیر دادگستری
مخصوصاً توجه بفرمائید بنده هم یک پیشنهادی داده ام که
احکام صادره از محاکم نظامی قابل فرجام باشد منظور بنده
این است ما قانونی که میگذرانیم نباید نظر بیک موقع خاصی
باشد ما قانونی که میگذرانیم باید برای همیشه باشد و الا
ممکن است مادامی که آقای آهی وزیر دادگستری هستند
و اطمینان داریم کاملاً از روی حق و حقانیت رسیدگی
خواهد شد و رعایت عدالت را هم میکنند ولی فرس بفرمائید
در یک برهه ای از زمان این امر افتاد بیک محکمه ای که رعایت
عدالت را نکرد و یک حکمی برخلاف حق صادر کرد و محکوم
باعدام کرد این بیچاره هم که حق رسیدگی فرجامی از او
سلب شد این را میباید مجازاتش میکنند بدون جهت و سبب
این بکشتن میروند برای نمونه برایتان مثال میزنم چون سوابقی
در این کار ما دیدیم که محاکم نظامی ما در گذشته سوابقی
از خودشان گذاشتند که این نگرانی را ایجاد میکند مثلاً
اسدی در خراسان در محکمه نظامی محکوم شد این را یک
سر تپ مأمور شد با چند نفر سرهنگ آمدند محکمه نظامی
تشکیل دادند و محکوم باعدام کردند بنده با اسدی هیچ
ارتباطی نداشتم ولی بکلمه لاله الا الله قسم است آن اتهام که
آن مرد را محکوم کردند اگر آقای آهی شما تقصیر داشتید
او هم تقصیر داشت (مشار - اسدی) تقصیر بود که بدست و پنج
هزار نفر را در مشهد کشت ؟ بدون جهت محکمه حکم اعدامی

این بدبخت را داد و صبح اعدامش کردند والله بالله این حقیقت
است حالا فرض بفرمائید یک آدم خدا شناسی یک آدم بد
منشی رئیس محکمه شد و یک چنین حکمی را داد و یک
بدبخت بیگناهی را بردند کشتند این خدا را خوش نمآید
این حق را سلب نکنید و بگذارید اقلأ دادرسی بمحکمه
بالا تر برود و رسیدگی شود در او نظر شود پیشنهاد هم داده ام
استدعا میکنم دقت در این عرایض من بفرمائید این عرایض
من از نظر موافقت یا مخالفت نیست از نظر کمال صداقت است
که عرض میکنم .

وزیر دادگستری - نماینده محترم آقای امیر تیمور

فرمایشانشان را طوری میفرمائید که واقعاً فوراً تمام احساسات
را جلب میکنند و آدم خیال میکند با این داسوزی که
آقای امیر تیمور میفرمائید و نظر رأفت و ارفاقی که دارید
خدای بخوایسته اجرای عدالت شود بنده تقدیر میکنم حسن
یت آقا را و واقعاً هم قابل ستایش است ولی باز تکرار میکنم
منظور آقا حاصل شده است بطور کلی باید عرض کرد که
محاکم برای تشخیص جرم است و تعیین مجازات . آقا قیاس
بگذشته اگر بفرمائید خوب خیلی اشکالات ممکن است باشد
ما هم برای اینکه محالی داده نشود که قیاس بگذشته بشود
تشکیل دادگاهها را اینطور در نظر گرفتیم که هم اگر
تقصیه ای باشد رفع شود و هم از حیث کیفیت بهتر شود ولی
این راه عرض میکنم که کلیه دادگاههای نظامی هم اینچنین
بستند حالا اگر در یک محکمه ای یک خلاف ترتیبی بنظر
آقا رسیده است این ممکن است در دادگاههای غیر نظامی هم
سر بزاند اتفاق است اشتباه است اختصاص بمحاکم نظامی ندارد
نه در دادگاههای کشوری ما در دادگاههای کشوری هر نقطه
از نقاط دنیا که بهترین طرز عدالت در آنجا اجرا بشود این
اشتباه ممکن است در آنجا هم باشد این مطلب دلیل بر این
نمیشود که ما بیاییم و یک کاری بکنیم که مورد نداشته باشد
و لازم نباشد ما باید ببینیم طبیعتاً لزوم دارد و این کاری که
میخواهیم بکنیم چه اقتضا میکند ؟ عرض کنم طبیعت این کار
اینطور است این محاکم موقتی است این چرا هم راهم که رسیدگی
میکند جنبه موقتی دارد شش ماه هفت ماه نه ماه یکسال

ممکن است این دادگاههای نظامی باشد اگر يك چیزی بود دائم میگفتیم بلی خوب است اصل رعایت شود حالا دراینکه این مطالب هم امروز از نقطه نظر علمی درس خیلی بحث هست يك امور دیگری هم هست که نسبت با آنها هم صحبت هست آنها را بنده میگذارم کنار و آنچه را که الان مورد عملمان است و غیر قابل تردید است عرض میکنم آنها هم که مخالفند آنها را هم میگذاریم کنار علماء هم در این موضوع خیلی بحث کرده اند حالا فرض میکنیم باین ترتیب باشد اگر جنبه دائمی داشت فرض آقا صحیح بود لها این موقت است و عرض کردم که این منظور حاصل شده است یعنی وقتی که ما تجدید نظر را قائل شدیم همان است که بوسیله فرجام تقاضا میشود یعنی یکبار دیگر باین امر رسیدگی بشود و تکلیفش معلوم بشود وقتی که مرتبه دوم تعیین شد که دومرتبه رسیدگی بشود چه بگوئیم به دادگاه تمیز احاطه کنیم چه بدادگاه نظامی حکمی که صادر میشود و شاکی شکایت میکند می رود به مرحله تجدید نظر در تجدید نظر هم تشکیل قضائش باین کیفیات است که ملاحظه فرمودید رسیدگی هم البته با کمال دقت بعمل می آید باید هم زیاد بدین بود بنده تصور میکنم باین ترتیب که آقایان میدهند وقتی هم که در تشکیلات میشود اشکالاتی در پیش نباشد و این پیشنهادات آن اشکالات عملی را پیش می آورد کار را دچار زحمت ممکن است بکنند و دست و بال مؤسسات را ببندد و مقصود حاصل نشود فرسز بفرمائید رفت کسی فرجام خواست به کجا فرستند؟ باید دادگاه دیگری تشکیل داد که دفعه سوم رسیدگی کنند؟ در صورتیکه ضرورت ندارد الان هم تجدید نظر همان کار را میکند و همان منظور است.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

جمعی دیگر - عده برای رأی کافی نیست. ختم جلسه.

الوار - این آقای اورنگ که اینهمه فریاد میزند که کجاست؟

رئیس - با اینکه مکرر به آقایان عرض شد که مجلس را از اکثریت بپندارند باز يك عده از آقایان مثل آقایان

طهر انچی - خسرو شاهی - اکبر - آقا سید کاظم - ارگانی - رستم کیو - اقبال - نمازی - طباطبائی - اورنگ اینها از مجلس بيموقع رفته اند و بنده برای این آقایان که بيموقع مجلس را از اکثریت انداخته اند و اسباب زحمت یکدسته دیگر هستند از مجلس تقاضا میکنم برای اینها باید يك تکلیفی معین بشود یعنی مجلس باید يك تکلیفی معین کند (نمایندگان صحیح است) حالا مجلس را ختم میکنیم و بطور تنفس و برای عصری ساعت پنج بعد از ظهر مجلس دوباره تشکیل خواهد شد. در این موقع (سه ربع ساعت بعد از ظهر جلسه بعنوان تنفس تعطیل و ساعت شش بعد از ظهر مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - پیشنهاد آقای امیر تیمور قرائت شده است.

امیر تیمور - دوباره قرائت شود که توضیح بدهم.

قسمت اخیر ماده ۲ که نوشته شده قابل فرجام نخواهد بود نوشته شود قابل فرجام خواهد بود.

امیر تیمور - فرمایشات خیلی متین است که آقای وزیر دادگستری فرمودند بنده با نهایت دقت گوش دادم فرمایشاتشان خیلی صحیح بود از همیشه هم صحیح تر لیکن توجهشان را بیک نکته لازم است جلب کنم که در تمام مراحل محاکمات را قانونگذار سه مرحله تقسیم کرده است ابتدائی و استیناف و تمیز این فقط از این نظر است که اگر یکی از این مراحل يك حکمی از روی خطا یا اشتباه صادر شد در درجات بعد اصلاح شود ما این نکته را در محاکمات عادی و حقوقی رعایت میکنیم بالاخص در موضوع قوانین جزائی که موضوع حکم اعدام یا حبس مؤبد میشود بطریق اولی باید رعایت شود هر چه قدر هم که اطمینان و اعتماد به محاکم خودمان داشته باشیم اصلاً بشر جایز الخطا است بشر خطا میکنند بشر ممکن است اشتباه کند برای اینکه از این اشتباه و خطا ضرر و خسارت غیر قابل جبرانی وارد نشود و يك محکمه بالاری باشد که با دقت رسیدگی کند این است که آن مرحله فرجامی را در تمام موارد بشر در نظر گرفته در این مورد بخصوص هم که از نظر جزائی رسیدگی میشود و موضوع اعدام و حبس است از حد اعتدال و انصاف خارج است که فرجام نداشته باشد ممکن است

يك حکمی صادر شود که فرجام نداشته باشد کی باید در مرحله بالاتر رسیدگی کنند؟ البته طبقه بالاتر باید رسیدگی کند. استدعا میکنم آقای وزیر دادگستری موافقت بفرمایند بجای فرجام نداشته باشد نوشته شود فرجام داشته باشد این کار.

وزیر دادگستری - راجع باین موضوع بنده توضیح يك مرتبه عرض کرده ام و جوابهای خود را عرض کردم حالا بسته است بنظر مجلس.

رئیس - آقایانیکه با پیشنهاد آقای امیر تیمور موافقت دارند بر خیزند (عده کمی برخاستند) قابل توجه است. پیشنهاد آقای مؤید احمدی

تبصره زیر ماده ۲ پیشنهاد میشود

تبصره - حکم اعدام و حبس مؤبد قابل فرجام است و دیوان کشور خارج از نوبت رسیدگی مینماید. مؤید احمدی.

مؤید احمدی - پیشنهاد بنده با پیشنهاد آقای امیر تیمور يك فرقی دارد ایشان کلیه اینها را پیشنهاد کرده بودند قابل فرجام باشد بنده پیشنهادم این است که جنحه ها و جنایات که حکم اعدام و حبس مؤبد است آن دوتا قابل فرجام باشد ولی مابقی همانطور باشد چون اعدام و حبس مؤبد قابل ملاحظه است ملاحظه بفرمائید اعدام همینطور که گفتند غیر قابل جبران است ممکن است در محکمه نظامی یا مرحله تجدید نظر اشتباه کنند لکن وقتی فرجام داشت ما باز مطمئن هستیم که يك محکمه عالی مثل محکمه کشور در آن رسیدگی میکند و اشکال این بود که معطل شود بنده پیشنهاد کردم که خارج از نوبت رسیدگی بکنند و همه هم بنده همه تجدید نظری باشد فقط حکمی که منجر با اعدام یا حبس ابد شد آنها قابل فرجام باشد راجع باین فرمایش که آقای وزیر دادگستری صبح فرمودند لازم است بنده جواب عرض کنم و آن این است که فرمودند دیوان کشور در ماهیت که رسیدگی نمیشود اگر رجوع شد بیک محکمه دیگری آوقت محکمه ندارد بنده عرض میکنم محکمه تجدید نظر دارد ممکن است رجوع کنند بمحکمه تجدید نظر این اشکال هم مرتفع

میشود. توجه فرمودید به عرض بنده؟ عرض کردم جنحه و جنایاتی که منتهی بحبس مؤبد و اعدام نشود قابل تجدید نظر است بنده هم قبول دارم اما هر حکمی که اعدام باشد یا حبس مؤبد باشد آن قابل فرجام باشد.

وزیر دادگستری - اینکه میفرمائید قابل فرجام باشد یعنی تجدید نظر نشود و فرجام داشته باشد و بجای تجدید نظر فرجام باشد یا اینکه هم تجدید نظر بشود بعد هم فرجام بخواهند؟ البته نظرتان این است که بجای تجدید نظر فرجام باشد

مؤید احمدی - بلی اصلاح بفرمائید. بنده نظرم این است که در اینها تجدید نظر نداشته باشد و فرجام داشته باشد

وزیر دادگستری - بجای تجدید نظر فرجام نوشته شود. بنده واگذار میکنم بنظر مجلس.

رئیس - موافقین با پیشنهاد آقای مؤید احمدی بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد

وزیر دادگستری - بنظر بنده روشن نیست خوب بود روشن بشود بعد رأی گرفته شود. يك مرتبه دیگر قرائت بشود که روشن بشود.

(پیشنهاد آقای مؤید احمدی مجدد. بشرح سابق خوانده شد)

وزیر - بجای تجدید نظر اضافه نمائید.

مؤید احمدی - بلی صحیح است اضافه شود.

رئیس - پیشنهاد دیگر

در مواردی که دولت مقتضی و صلاح بداند میتواند بعضی از کارمندان قضائی این دادگاههای نظامی اعم از بازرس و دادستان و کارمندان جزء این دادگاهها از کارمندان قضائی وزارت دادگستری انتخاب نمایند و ترتیب آن در آئین نامه داده خواهد شد. محمد ضیائی.

محمد ضیائی - راجع بماده ۳ است.

رئیس - پیشنهاد دیگر:

دادنامه های صادره از دادگاههای نظامی در مورد بزه هائی که قابل پژوهش و فرجام تشخیص گردیده قابل تجدید نظر و فرجام است. نقابت.

لقابت - استدعا میکنم توجه بفرمائید يك موضوعی است که از لحاظ اصول محاکمه قابل توجه است و آن اینست که کلیه جرائمی که مورد رسیدگی واقع میشود سه درجه بیشتر نیست یکی خلاف است یکی جنحه است و یکی جنایت خلاف مجازاتهای است که تا ده روز تا هشت روز یا تا پانزده روز در بعضی جرائم برای آنها تعیین مجازات میشود اینها قابل ابتیاع است نه تجدید نظر دارد نه فرجام دارد اساساً قطعی است و از محکمه خلاف صادر میشود و از محاکم صالح صادر میشود و رأی هم قطعی است و طبعاً قابل فرجام هم نیست و در محاکمات عادی قطعی تلقی میشود. جنحه که قسمت دوم این مجازاتها است نیز بر دو قسم است یا جنحه صغیره است یا کبیره جنحه صغیره مجازاتش تا دو ماه است و این دو ماه قابل ابتیاع است و بعد هم قابل فرجام نیست فقط حکمی که اگر محاکم جنحه صادر میشود تا دو ماه قابل پژوهش است یعنی قابل استیناف یا باصلاح این قانون تجدید نظر میشود ولی قابل تمیز نیست و قطعی تلقی میشود اما جنحه های بزرگ مثل اینکه کسی با انومبیل فرس بفرماید کسیرا مصدوم یا مجروح یا مقتول کرده باشد یا کسی که سرعت عمدی مرتکب شده باشد ولی مکرر یا متعدد. دو مرتبه آفتابه دزدیده سه مرتبه جیب بریده و امثال اینها مجازات حبس تأدیبی برایش معین میشود و این ممکن است تا دو برابر حد اکثر یعنی تا شش سال ادامه پیدا کند بنابراین این حبس ماهر مقدارش زیادتر است و اهمیت زیادتری دارد قابل فرجام است و دیوان تمیز مراجعه میشود قسمت سوم که جنایت است از قبیل حبس دائم با اعمال شاقه که ملامح نظر آقای مؤید احمدی بود و مجازات اعدام و این قبیل مجازاتها چون جنائی است در دیوان جنائی رسیدگی میشود قابل فرجام است در يك مرحله رسیدگی میشود ولی البته دیوان جنائی يك دیوانی است که مرتکب است از قضات مرحله استینافی یعنی اشخاص عالی رتبه این محکمه را تشکیل میدهند و قابل فرجام است حالا این جرائم دارد دسته بندی میشود و ارجاع میشود بدادگاه نظامی و این انواع و اقسام که دسته بندی شد و جزو صلاحیت محاکم نظامی تشخیص

شد ممکنست یا خلاف باشد یا جنحه یا جنایت خلافتش که گفتیم اصلاً قابل پژوهش و فرجام نیست بنابراین بعضی ندارد جنحه کوچک هم که باز فعلاً قابل فرجام نیست اینرا هم میگذاریم کنار فقط میماند جرائم بزرگ یکی جنحه های متعدده یکی هم جنایات که عبارت از مجازاتهای با اعمال شاقه و حبس مجرد پنج سال وده سال و پانزده سال و حبس ابد و اعدام و اینها قابل فرجام است باینجهت بنده در پیشنهاد خودم اینچنین فرس کردم آنچه را که قوانین فعلی قابل پژوهش یا قابل فرجام تشخیص داده است در این محاکمات یا قابل تجدید نظر باشد یا قابل فرجام بنا بر اوج آن جرم چون اسم پژوهش در این قانون شده است تجدید نظر و فرجام هم حالا بنا شد که در مجازاتهای جنائی بنا بر رأی که مجلس داد راهش باز باشد بنا بر این این پیشنهاد يك تأییدی است از آن پیشنهاد اولی و منافات با پیشنهاد آقای مؤید احمدی ندارد گفته میشود احکامی که از محاکم نظامی صادر میشود اگر قوانین و مقررات چه مقررات نظامی چه مقررات قانون مجازات عمومی این احکام را قابل پژوهش تشخیص داده از این محکمه حکمی که صادر میشود قابل تجدید نظر باشد و آهائیکه قوانین قابل فرجام تشخیص داده اینجا هم قابل فرجام باشد چرا؟ وجه استدلال این است که ما نظری را که در خارج این امور بمحاکم نظامی داریم سرعت است و تشدید در عمل است و شدت است و هیچکس استدلال نمیکند حکمی که از يك محکمه صادر میشود برخلاف حق هم باشد یا قصور و اشتباهی هم اگر ارتکاب شد احیاناً یا اشتباهاً باز مورد توجه واقع شود این حرف را که هیچ حقوق استدلال نمیکند ما هم نمیخواهیم بگوئیم دادگاه نظام اشتباه میکند خیر دادگاه قضائی هم ممکن است اشتباه کند این سلب اختیار نیست جز اینکه وقتیکه دادگاه نظامی این حکم را صادر میکند در دیوان کشور بر حسب موادی که هست يك کنترتی بشود زیرا وظیفه دیوان کشور حسن اجرای قوانین است و نظارت در حسن اجرای قوانین داخل در ماهیت هم نمی شود ممکن است در طرز استدلال در تشخیص در طرز استنباط يك

باشد نظائرش هم بسیار است در کتابها و در رمایها بسیار خوانده اید در موضوع جرائم اشتباه میشود بهتر است که مرجع قانون گذاری دقت بیشتری بکنند برای اینکه يك اختلالی واقع نشود این بیشتر برای حفظ حق در نتیجه است و در مقدمات هم اشکالی ندارد.

رئیس - عرض کنم مخصوصاً با آقای که پیشنهاد میدهند بنده ناچارم این تذکر نظامنامه ای را عرض کنم آقایانی که پیشنهاد میدهند حق زیادتر از اینکه اختصاراً يك توضیحی بدهند ندارند بجهت اینکه هم وقت گرفته میشود و هم مذاکرانی است که شده است. خودشان ملاحظه نظامنامه را بفرمایند که بنده مجبور شوم هر ساعت بهشت اختصار قانونی بکنم.

یکی از نمایندگان - پیشنهاد آقای نقابت را يك مرتبه دیگر بخوانند.

(مجدداً قرائت شد)

وزیر دادگستری - بنظر بنده این پیشنهاد (شاید باز هم پیشنهاد دیگری باشد مثل این) اگر درست درش توجه بشود و آقایان همینطور بخواهند خوانده شود ورد شود تولید زحمت میکند منظور این پیشنهاد صرف نظر از توضیحاتی که بنده برای عدم لزوم قابل فرجام بودن این احکام مفصلاً امروز دادم حالا در هر صورت آقای مؤید احمدی پیشنهادی دادند که مورد توجه شد و قبول شد که بعنوان تبصره بماده دوم اضافه شود در این صورت این پیشنهاد بنظر بنده جا ندارد.

رئیس - آقای نقابت مسترد میکنید؟

نقابت - بسته بر رأی مجلس است.

رئیس - با وجود پیشنهاد آقای مؤید احمدی دیگر این پیشنهادات بنظر بنده مورد ندارد آقایانیکه با پیشنهاد آقای نقابت موافقت دارند بر خیزند (عده قلیلی قیام کردند) تصویب نشد. پیشنهاد دیگر:

پیشنهاد میشود بماده دوم ضمیمه شود.

تبصره - مطابق قوانین موجوده کیفر عمومی قابل فرجام خواهد بود. محمد ولی فرمانفرمائیان.

فرمانفرمائیان - چون پیشنهاد آقای مؤید را آقایان قابل توجه دانستند بنده هم مسترد میکنم.

رئیس - پیشنهاد آقای انوار:

پیشنهاد میکنم در ماده ۳ تبصره اضافه شود تجدید نظر از احکام صادره ...

انوار - استرداد کردم.

رئیس - رأی میگیریم بماده دوم بااصلاحی که شده است یعنی تبصره ای که علاوه شد موافقت بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده سوم

ماده ۳ - در صورتیکه دولت مقتضی بداند ممکن است بعضی از کارمندان قضائی این دادگاههای نظامی اعم از بازپرس و دادستان و کارمندان خود آن دادگاه ها از میان کارمندان قضائی وزارت دادگستری انتخاب شوند و ترتیب آن در آیین نامه پیش بینی خواهد شد.

رئیس - آقای انوار

انوار - بنده این نظری را که اتخاذ کردم و پیشنهاد کردم تصور میکنم مخالفت با این عقیده اول نداشته باشد در اینجا نوشته است در صورتیکه دولت مقتضی بداند ممکن است بعضی از کارمندان این دادگاه نظامی را از دادگاههای دادگستری انتخاب کند چون دولت مقتضی میداند محتاج نیست و باید مکلف باشد اینجا ما در نظر گرفتیم مجلس هم موافقت کرد که کارمندان نظامی بمنتهای کاری از دستشان بر نیاید باید بآنها عده منضم شوند بنده میدانم کار زیاد میشود این است که اگر این دوتا را ترکیب بهم بکنیم و دولت روی تکلیف این کار را ملزم باشد هم اعتماد باین محاکم میشود و هم کارشان بهتر پیش میروند این است که بنده پیشنهادی کردم و پیشنهاد خوانده میشود نظرم این است که دولت مکلف باشد این کار را بکند.

وزیر دادگستری - توجه آقای انوار معلوف بیکیه قسمت

فقط بود که این پیشنهاد را فرمودند شاید وضعیت امروز توجه فرمودند باینجهت این پیشنهاد را فرمودند در صورتیکه این قانون است ممکن است امروز طرف احتیاج باشد پنج سال دیگر احتیاجی باین کار نباشد

تصمیمی را که گرفته اند ممکن است در تشخیص اشتباه شده باشد. اینک در قانون حکومت نظامی تصریح شده است در محاکم نظامی دادرسان هم باید نظامی باشند حالا ما از جهت کسر و نقص اعضاء و نبودن وسایل این پیشنهاد را ایجاد کردیم شاید پنج سال دیگر این احتیاج نباشد باین جهت لازم نیست حالا ما این قید را که مفید است برداریم و یک قیدی بگذاریم که اسباب زحمت ما هم بشود بنظر بنده اگر هم توجه نفرمایند باین قسمت از پیشنهاد خودشان صرف نظر فرمایند و هم اطوار که در ماده ذکر شده است باشد بهتر است فقط بنده اینجایک اصلاحی را در ماده میخواستیم عرض کنم بفرمایند و آن این است در اینجا کسه نوشته شده بعضی از کارمندان قضائی این دادگاههای نظامی اعم از بازپرس و دادستان و کارمندان خود آن دادگاهها عرض کارمندان خود آن دادگاهها نوشته شود (و دادرسان خود آن دادگاهها).

رئیس - آقای بهبهانی .
بهبهانی - عرضی ندارم
رئیس - آقای اعتبار
اعتبار - موافقم
رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - بعقیده بنده ماده ۳ در این قانون اهمیتش از همه مواد بیشتر است این نگرانی هائی که در مجلس تولید شد و اینهمه صحبت شد و نگرانی هائی که بود روی ماده اول اینهمه پیشنهادات شد بنظر بنده هیچ جای نگرانی نبود ولی این ماده ۳ اگر این دادگاهها خوب تشکیل نشود بنظر بنده جای نگرانی است بنده میخواستیم اینجا عرض کنم که این یک فکر خوبی بوده برای وزارت دادگستری آمده که در این دادگاهها قضات را هم شرکت بدهند حالا که در مجلس شورای ملی اکثریت هم موافقت دارد که یک چنین قانونی بگذرد البته موفقیت فعلی کشور هم ایجاب میکند که ما یک همچو قانونی داشته باشیم و از اشخاصیکه افکار سوئی دارند با سرعت جلو گیری شود محل تردید نیست اما از آنطرف دادگاه هم باید یک دادگاه باصلاحیتی باشد

این نکته را بنده خواستم اینجا عرض کنم که این موضوع قابل دقت است برای اینک وقتی دادگاه از اشخاص صالح و اشخاص بیطرف تشکیل بشود بنظر بنده آنها آرائی است که بِنفع کشور و جامعه است و معکوسش هم معین است که خدای نا کرده اگر این اشخاص صلاحیت نداشته باشند یا یک افکار و سوابق خوبی نداشته باشند عملشان بضرر کشور و جامعه تمام میشود . بنده میخواستیم این را عرض کنم که هم جنابعالی و هم آقای سرتیپ ریاضی متوجه باشند که در انتخاب این آقایان دقت شود برای اینک آراء آنها در زندگانی اشخاص و در خیر اصلاح جامعه مدخلیت دارد و بصلاح کشور تمام میشود بنده میخواستیم عرض کنم که حتماً سوابق این اشخاص را از بیست سال قبل باید در نظر گرفت و دوسیه پرسنلی آنها را دید و اوضاع و احوال آنها را در نظر گرفت مثل اینک شخص خود جنابعالی آقای سرتیپ ریاضی برونده سوابق زندگانی شما که معاون وزارت جنگ هستید سوابق خوبی است بنده میخواستیم عرض کنم که این را در نظر داشته باشید زیرا از همین جا است که نگرانی تولید میکنند و اشکال پیدا میشود والا بنده خیال نمیکنم که حتی یک نفر هم با این موضوع مخالف باشد که جلوگیری از افعال سوء بشود همگی موافقیم باین جهت بنده با اینکه رأی میدهم و صد درصد هم با این جریان و ایات دولت موافق هستم این را باید عرض کنم که در موقعی که میخواهید انتخاب کنید سعی کنید که بهترین اشخاص را انتخاب کنید زیرا عرض کردم اینجا حیثیات و کمات اشخاص در کار است هیچ ملاحظه نکنید که خدای بخواسته یک اشخاصی را که کاری از دستشان بر نمی آید یا متقاعد هستند یا از اشخاصی که بیکار هستند در اینجا بکار بگذارید چون بنده عضو کمیسیون دادگستری بودم اغلب دیدم میشد که غالباً در رأس این کارها اشخاصی را که بیکار بودند میگذارند که یک حقوقی بگیرند و شاید هم از اشخاصی بودند که بخواسته اند تعقیبشان کنند بهر حال این سوابق در دادگاه سابق هم اگر بوده غلط بوده است دادگاه باید از بهترین اشخاص تشکیل شود خصوصاً حالا که باید بیشتر دقت بشود زیرا باین قانون

به این مهمی که مقتضیات دارد ایجاب میکند که مجلس رأی بدهد باید اشخاص پاک و اشخاص میهن پرست انتخاب شوند که دیگر رأیشان مورد شك و تردید نباشد . (صحیح است)
معاون وزارت جنگ (سرتیپ ریاضی) - بنده میخواستیم یک توضیحی عرض کنم که سوء تفاهمی در پیش نیاید چون وضعیت حکومت نظامی تهران که پایتخت کشور است نباید مخلوط شود با وضعیاتی که در سایر قسمت های مختلفه کشور ایجاد میشود ما یک قانونی از مجلس شورای ملی گذرانیدیم بیش از چهارصد ماده برای محاکمات نظامی و این قانون محاکمات نظامی از روی قانون محاکمات نظامی مملکت فرانسه که بهترین کشورهای دموکراسی بوده است گرفته شده است و یک تحریف های مختصری که در این قانون شده است که آنهم قدری بزبان محاکمات تمام شده است که حالا مشغول اصلاح آن هستیم و پیشنهاداتی در این زمینه تقدیم مجلس شورای ملی خواهیم کرد خواستیم سوء تفاهم نشود دیوان فوق العاده در این پیشنهادهای که مطرح است و رأی دیوان هائی است که در محاکمات نظامی و در محاکم اجرائی ایجاد میشود آن دیوانهای عادی که ما داریم بحال خود باقی است و مشمول این قسمت نخواهد بود . ما اگر بخواهیم این فکرها را بکنیم امنیت در هیچ نقطه برقرار نمیتواند بشود ملاحظه فرمائید الا آن از همین وضعیت رضائیه که همه نگرانی دارند و این قوای نظامی که میروند با اشخاص مرتکب فجایعی در آنجا ها شده اند در هیچ جا که ذکر آن را نمیشود کرد حالا اگر تصور بشود که دیوانیکه در اینجا تشکیل میشود برای این موضوع همین تشریفات را خواهد داشت و بعد هم بدین کشور بر میگردد این اشتباه است (صحیح است) دادگاههای لشکری و محاکمات نظامی خودش را خواهد داشت در جاهائی هم مثل پایتخت و مراکز عمده که دیوان عمده تشکیل خواهد شد البته ما خیلی خوشوقت هستیم که در درجه اول دادرسان دادگستری در قضایای این دادگاهها شرکت کنند ولی البته بدیهی است وقتی گفتیم دادگاه نظامی باید ابهت

نظامی خودش را داشته باشد این مخالفتی ندارد که ما هم از اشخاص صحیح العمل خودمان انتخاب کنیم و هم از دادرسان دادگستری بما بدهند ولی محکمه نظامی بنظر بنده در یک حکومت نظامی وقتی تشکیل شد باید با گارد و تشریفات نظامی تشکیل شود حتی اعضاء با لباس های تمام رسمی باید باشد زیرا اساساً این دادگاه یک ابهتی لازم دارد که اگر آن ابهت نباشد اثر نمی بخشد بنابراین در این قسمت که فرمودند خواستیم توضیح بدهم که اشتباه نشود و دیگر اینکه آقای انوار صبح فرمودند که دادگاههای نظامی هم گاهی کارهای غلطی میکنند البته در گذشته کارهای خیلی غلطی شده است ولی چنانچه همه آقایان مستحضر هستند فعلاً نمیشود وارد آن کارهای غلط شد و یک چیزهایی است که نمیتوانیم وارد آنها شویم و بهتر این است که ذکر نشود ولی راجع به وضعیت فعلی مخصوصاً بنده خودم که در یکی از فرامینی که حضوراً علیه حضرت مردم امر فرمودند که بر رئیس دادرسی بگوئید که بکنفر از اعضاء محکمه را نباید تحمیل کنند تمام اعضاء محکمه باید به پیشنهاد رئیس دادرسی بشود و دقت تمام باید بشود که اشخاص صحیح العمل باید انتخاب شوند البته گاهی خبط هائی در بعضی محاکم میشود ولی بنده اطمینان میدهم به آقایان نمایندگان محترم که ما جدیت کامل داریم در اینکه برای این کار اشخاص صحیح العمل انتخاب کنیم و امیدواریم که رأی خلاف عدالت از این محکمه صادر نشود

پیشنهاد آقای انوار
در ماده ۳ عبارت اول ماده این نوع اصلاح شود دولت مکلف است الی آخر
انوار - موضوع همین مسئله بود که بنده عرض کردم به آقای وزیر دادگستری که این مقصود را ما در نظر بگیریم کسه اینها دائمی نیست حالا چون همینطور فرمودند بنده استرداد میکنم
پیشنهاد آقای مجد ضیائی
پیشنهاد میکنم ماده ۳ اینطور اصلاح شود در مواردیکه دولت مقتضی و صلاح بداند میتواند بعضی از کارمندان قضائی

این داد گاههای نظامی اعم از بازپرس و دادستان و کارمندان خود آن داد گاهها از کارمندان قضائی وزارت داد گستری انتخاب نماید و ترتیب آن در آئین نامه ذکر خواهد شد

محمد ضیائی - استرداد کنیم

پیشنهاد آقای طهرانچی

اینجانب پیشنهاد مینمایم اکثریت کارمندان داد گاه که عبارت از داد رسان باشد باید از قضات عالی رتبه وزارت داد گستری انتخاب شود

طهرانچی - عرض میکنم که منظور بنده این بود که راجع به دادستان و بازپرس اشکالی ندارد که دولت اگر مقتضی بداند انتخاب کند ولی قضاة محکمه البته آقای معاون وزارت جنک هم فرمودند در اینکه اشخاص صحیح العمل در بین افسران ما هستند حرفی نیست بلکه اکثریتشان صحیح العمل هستند ولی صحیح العمل بودن تنها برای قضاوت کافی نیست و اطلاعات قضائی میخورد بنا براین بنده در قسمت دادستان و بازپرس عرضی ندارم ولی در قسمت قضاوت چون حقیقه جان مردم شرافت مردم همه چیز مردم دست آنها است باید دولت در اینجا مکلف باشد که کارمندان داد گاه را از قضات عالی رتبه داد گستری انتخاب نماید

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - عرض میکنم بنده توجه میدهم آقایانی را که پیشنهاد میکنند که از قضات انتخاب شود این مطلب گاهلاً صحیح است ولی چنانچه دقت فرمایند نوشته است بعضی از کارمندان این داد گاه این اعم است بالاخره هم ممکن است بازپرس باشد هم قاضی باشد هم ممکن است داد رس باشد البته این اختیار را ما بایستی برای دولت قائل باشیم ملاحظه فرمایید این در يك قسمت هائی ممکن است پیش بیاید آن دستگاهی که لازم است تشکیل شود حالا در طهران ممکن است ما يك قضائی داشته باشیم که کاملاً طرف اطمینان باشند و بتوانند این منظور را صد در صد انجام دهند و البته در هر جا و سال فراهم بود این منظور را انجام میدهند و هر جا که مقتضی بود تمام از افسران انتخاب شود از آن ها

انتخاب کنند از این جهت بنده معتقدم که آقایان هم موافقت فرمایند به همین صورت بکشند و بنده این را میخواستم استدعا کنم که این سوء ظنی را نداشته باشند که دولت شاید بخواهد سازمائی داشته باشند که بر علیه مردم دستگاهی درست کنند البته دولت که يك همپوقصدی نخواهد داشت و میخواستم از آقای طهرانچی هم تقاضا کنم که موافقت فرمایند زیرا منظور ایشان هم کاملاً تأمین است

طهرانچی - بنده سوء ظنی نداشتم که دولت بر علیه مردم نظری دارد خیر آقا اینطور نیست و گمان نمیکنم هیچیک از آقایان هم سوء ظنی داشته باشند که دولت میخواهد آنها کم بندی تشکیل بدهد اینکه فرمودید اینجا اعم نوشته شده است البته در صورت مقتضی نوشته شده بنده عرض کردم نسبت به دادستان و بازپرس عرضی ندارم ولی استدلال بنده این بود که در يك جاهائی که دارای قضائی باشند ممکن است از يك افسرانی انتخاب کنند که اطلاعات قضائی نداشته باشند این را بنده مخالف هستم ولی استدلال آقا این بود بنده عرض کردم افسران صحیح العمل و درستکار داریم ولی افسرانی که سوابق قضائی داشته باشند خیلی کم داریم چون حرفه آنها نظامی بوده و تحصیلات قضائی نداشته اند بنده عرض میکنم اگر در يك جا هائی نداشته باشیم شما میفرمایید در طهران داریم حالا اگر در يكجا هائی بخواهیم حکومت نظامی اعلان کنیم و داد گاههای موقتی هم نداشته باشیم و بخواهیم تشکیل بدهیم خوب در اینجا ممکن است افسران صحیح العمل باشند ولی اطلاعات قضائی نداشته باشند این بود عرض بنده

ولیر داد گستری - اینجا يك مختصر توضیحی رفع اشکال آقای طهرانچی را میکنند مقصود آقای طهرانچی این است که داد گاه تشکیل شود از قضائی که واقف با امور قضائی باشند و مطلع باشند بهمین نظر دولت این ماده را گذاشته است که اگر این مطلب لازم شد این را رعایت کند اما این دلیل بر این نیست که افسرانی در این کار باشند که اطلاعات قضائی نداشته باشند خیر اینطور نیست بین افسران هم اشخاصی هستند که اطلاعات قضائی و سوابق قضائی دارند و کمتر هم هستند و

لیسانسیه هم هستند و ممکن هم هست که وارد این داد گاهها بشوند و کار را هم خوب انجام بدهند ما از لحاظ اینکه ممکن است نقصی داشته باشد یا کم باشد گفتیم ممکن است از قضاة داد گستری هم با آنها کمک بدهیم و البته تصدیق میفرمائید که اگر این را نگوئیم در صورتیکه اقتضا دارد که این کار را بکنیم دچار اشکال خواهیم شد

چرا؟ برای اینکه اصل این است چون این محکمه محکمه نظامی است در قانون حکومت نظامی هم گفته شده است محکمه نظامی حکام آنها باید نظامی باشند چون ممکن است دچار این اشکال شویم که نتوانیم این منظور را انجام بدهیم خواستیم این راه را باز بگذاریم حالا اگر بخواهیم این راه را از جهت دیگری به بندیم اینجا تولید اشکال میکند باین جهت اگر موافقت فرمائید بهمین صورت بگذرد بهتر است و منظور آقا هم تأمین میشود

طهرانچی - استرداد میکنم

پیشنهاد آقای اوحدی

بنده پیشنهاد میکنم عبارت زیر بجای ماده ۳ معین و ماده ۳ لایحه حذف شود

ماده ۳ - در صورتیکه کارمندان داد گاه نظامی برای تشکیل داد گاه کافی نباشد دولت میتواند از کارمندان قضائی انتخاب نماید

اوحدی - بنده خیلی مختصر توجه آقایان را متوجه میکنم بدو سه کلمه عرض میکنم داد گاه نظامی وقتی که تشکیل میشود برای برادرهای نظامی ما از افسر پائین گرفته تا برسد به تیمسار و آوقت آن محکمه تمام افرادش نظامی است اگر حکم تیر باران يك تیمسار را هم داد باید فوراً اجرا شود اما برای حکومت نظامی میگوید داد گاه نظامی باید صلاحیت داشته باشد شما تصور میکنید که داد گاه نظامی از يك اشخاص تشکیل خواهد شد که اینها حقوق جزائی میدادند یا قوانین جزائی را مستحضر نیستند؟ در حالتی که بنده معتقدم که در میان افراد نظام بهتر از قضات داد گستری قاضی پیدا میشود که هم فضاوتش خوبست و هم عملش خوبست

و هم قوانین جزائی که برای نظام تهیه شده بخوبی میدانند و اینکه من این پیشنهاد را کردم برای این است که ماده عبارتش ناسلیس است درست دقت فرمایید نوشته است در صورتیکه دولت مقتضی بداند ممکن است (از اینجا مبتدات) بعضی از کارمندان قضائی این داد گاههای نظامی اعم از بازپرس و دادستان و کارمندان خود آن داد گاهها (این سخنش کجاست؟) وزیر داد گستری - خبرش بعد میآید صفحه پشتش را بخوانید) یک قدری توجه فرمائید در صورتیکه دولت مقتضی بداند بعضی از کارمندان را از بین خود آنها انتخاب کند از خود داد گاه انتخاب کند؟ از خود داد گاهها که معنی ندارد مقصود دولت از این عبارت این است که در صورتیکه دولت مقتضی بداند از قضات داد گستری بجای بازپرس بجای دادستان بجای فلان معین میکند مقصود این است (وزیر داد گستری - همینطور نوشته شده) آیین عبارت مقصود را نمیرساند باین جهت بنده این پیشنهاد را کردم که دولت اگر مقتضی بداند برای تکمیل داد گاههای نظامی بکند از وزارت داد گستری باینها اضافه کند حالا اگر موافقت فرمائید بجای این عبارت پیشنهاد بنده نوشته شود بهتر است و ضرر و زیانی هم متوجه ماده سوم بهیچوجه من الوجوه نخواهد شد

وزیر داد گستری - آقای اوحدی عبارت را خواندند اما یکجا توقف کردند که نمی بایستی توقف بکنند حالا اگر توقف انکرده بودید مطلب روشن بشود بنده عبارت را میخوانم خودتان قضاوت فرمائید (ماده ۳ - در صورتیکه دولت مقتضی بداند ممکن است بعضی از کارمندان قضائی داد گاه نظامی اعم از بازپرس و دادستان و دادرسان خود آن داد گاهها از میان کارمندان قضائی وزارت داد گستری انتخاب شوند این کجایش سگته دارد؟

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای اوحدی موافقین برخیزند (عده قلیلی قیام نمودند) تصویب شد رأی گرفته میشود بماده سوم با اصلاحی که آقای وزیر فرمودند موافقین قیام فرمایند (چند نفری برخاستند) تصویب شد ماده چهارم قرأت شد

ماده ۴ - مقررات قوانین دیگر که با این قانون مخالف باشد تا زمانیکه حکومت نظامی در هر نقطه برقرار است درباره این دادگاههای نظامی موقتی بلااثر خواهد بود. این قانون از تاریخ تصویب آیین نامه آن قابل اجرا و شامل بزه هائی خواهد بود که قبلاً در زمان حکومت نظامی واقع شده و تا تاریخ اجرای این قانون نسبت به آن حکمی صادر نشده باشد.

رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی - گرچه موقع گذشته وای عبارت ماده ۳ صریح نبود و اگر یکقدری روشن تر میشد بهتر بود حالا دیگر گذشته. عرض کنم فرمودند جرائم و تطبیق جرائم با قوانین همگانهائی است که هست و هیچ قانون تازه نیآورده ایم و هیچ چیز تازه هم نمیخواهیم ایجاد کنیم این ماده ملاحظه فرمائید خیلی صریح است و برخلاف تمام توضیحاتی است که داده شده است (مقررات قوانین دیگر که با این قانون مخالف باشد بلااثر است) اولاً این قانون قانونی نیست که قوانین دیگر را ملغی بکنند مراد از این قانون این است که يك آیین نامه دولت بنویسد و بیاورد در کمیسیون قوانین داد گسترى و تصویب شود برای تکمیل تشکیلات محاکم ارتش و محاکم نظامی اولاً این خود بخود قانون نیست که قوانین قضائی دیگر را بموجب این قانون بخواهیم بلااثر بگذاریم شما مکرر در بیانات خودتان توضیح دادید که ما قانون تازه نیآورده ایم چیز تازه ایجاد نمیکنیم چیز تازه در قضاوت و رسیدگی نخواسته ایم وضع کنیم اینجا مینویسد مقررات قوانین دیگر که با این قانون سازگار نباشد ملغی و بلااثر است این چیز تازه نیست؟ حالا در یکجا يك مأموری خیالش گرفت با اشتباه کرد و خواست پایش را از حدود قوانین قضائی بیرون بگذارد میگوید بموجب این قانون آن قوانین بلااثر است و ملغی است در اینصورت يك میدان وسیعی برای سوء استفاده در این جا باز میشود ماده چهار را درست ملاحظه فرمائید شما اصلاً حقی ندارید، دولت حق ندارد قوانینی که برای قضاوت و رسیدگی بجرائم واقع شده

و در دست قضاوت است و روی آن عمل میشود و جرائم را با آن قوانین تطبیق میکنند در این مورد عمل نکنند با این حال شما میخواهید جان و مال مردم را بسپارید بدست اشخاصیکه اگر ما بهمه کراماتشان قائل باشیم صحیح است ولی قضاوت را خوب بلد نیستند.

وزیر دادگستری - بنده خیلی خوشوقتم که آقای طباطبائی همیشه تذکر میدهند که توجه فرمائید ایشان بشود بنده هم تمنی دارم آن توجه را اعمال فرمائید در صورتیکه آن توجه را اعمال فرمائید آنوقت خودشان تصدیق خواهند فرمود که ایرادشان وارد نیست چرا؟ چون عریضی که بنده کردم بجای خودش کاملاً صحیح است ما در این جا قانون تازه که جرمی ایجاد کند یا مجازاتی را تغییر بدهد یا کیفیات قضائی را تغییر بدهد بهیچوجه ذکر نکرده ایم و اینکه گفته شده است قوانین دیگری که مخالف با این قانون باشد بلااثر است برای این است که در آن قانون برخلاف آنچه که آقای توجه بهش میفرمائید متأسفانه موادی هست که با قوانین دیگر ما تماس دارد مثل ماده ۲ بطور کلی احکام ما قابل فرجام است در این جا ذکر کردیم احکام صادر از این دادگاهها قابل فرجام نیست و بانصره هم که آقای مؤید احمدی پیشنهاد کردند و آقایان قبول فرمودند محدود میکند يك بزه های بخصوصی مثل موادی که در قانون کیفری ما که این قانون با آنها تماس دارد چون این قانون که تصویب میشود يك منطق و فلسفه خاصی دارد بنابراین موقه نسبت باین دادگاهها باید بلااثر بماند این یکی دیگر اینکه همین ماده سوم که خواندیم در قانون حکومت نظامی و قوانین دیگر گفته شده محاکم نظامی تشکیل میشود از محاکم نظامی این صریح است ولی در این قانون ما قائل شدیم که باین محاکم نظامی قضائی بدهیم از کارمندان وزارت دادگستری پس این ماده هم تماس دارد با سایر موادها که سابقاً بوده و تصویب شده است پس باید بگوئیم که آنچه با این مخالف است نسبت باین موارد بلااثر است زیرا تکلیف امور قضائی باید در قوانین روشن باشد اگر دو ماده قانون باید اجرا شود باید قاضی

بداند کدام را عمل کند کدام را عمل نکند برای اینکه توضیح شود و در این قانون تکلیف معین شود که چه باید بشود روی این منطق واصل این است که آن مواد نسبت باین دادگاهها گفته شد بلااثر است.

رئیس - آقای انوار

انوار - عقاب بلا بیان قبیح است بیان نکردن و عقاب کردن قبیح است کسی را عقاب کنید در صورتیکه بیان نکرده است خوب نیست این يك موضوع موضوع دیگر این است در تقریرات و احکام جزء آن عبارت معروف که: تدرء الحدود بالشبهات این دو موضوع مسلم است اینجا در آخر عبارت نوشته شده است و شامل بزه هائی خواهد بود که قبلاً در زمان حکومت نظامی واقع شده است و تا تاریخ اجرای این قانون نسبت به آن حکمی صادر نشده ما این قانون را آوردیم برای تشدید و محکم کردن و تشدید نسبت به آن کسی که مرتکب جرمی میشود خوب قبل از اینکه این قانون را بیاورید يك بزه هائی واقع شده است و رفته است بمحاکم عادی در محاکم عادی هم يك جریانی پیدا کرده است و هنوز حکمی صادر نشده است قضاوت محاکم يك نظری را گرفته اند حالا شما تماماً اینها را کنار بکن قرار میدهند؟ چرا شما قانون جزائی را عطف بمسبقتی کنید؟ بنده نمیخواهم موارد مخصوصی را که واقع شده است و میاهم به آن موارد توجه مخصوصی داریم و میخواهیم این قانون در مورد آنها هم اجرا شود از اول تشکیل حکومت نظامی تا حالا نه ماه است و بزه هائی هم در این مدت واقع شده است و رفته است در محاکم عادی حالا شاید يك احکامی هم صادر شده است که رفته است به اجرا یا اینکه باید برود با اجرا اینها را همه را برگردانیم بنده نظرم به آن مسئله تدرء الحدود بالشبهات و مسئله عقاب بلا بیان است بواسطه اینکه در محاکم عادی يك ملاحظاتی روی اینها شده است و بنده این را عقیده ندارم که نسبت به بزه هائی که درش محاکمه شده است و رأی صادر شده است و هنوز با اجرا رفته است دو مرتبه بر گردد باین محاکم این نظر بنده بوده است.

اورنگ - بنده اجازه خواسته ام
وزیر دادگستری - ببخشید آقای اورنگ مطلبی است که بنده باید جوابش را بدهم مختصر هم عرض کنم بعد فرمایشات آقایان را هم با کمال میل می شنوم آقای انوار مطالبی ذکر کردند که بنظر بنده ناشی از این بود که اشتباهی برای ایشان پیش آمده است عرض میکنم که قبح عقاب بلا بیان و تدرء الحدود بالشبهات بنظر بنده در اینجا مصداق ندارد ما عقابی بلا بیان قائل نشده ایم ما که قانون کیفری وضع نکردیم بزه ای ایجاد نکردیم قانون کیفری ما همان است که بوده ما تکفیم که فلان عمل امروز بزه شناخته میشود آقا میفرمائید که ما این جاشدت را در نظر گرفتیم و این را سیر قهقرائی دارند نه آقا این شدت را ما امروز برقرار نکردیم این در ۱۳۲۹ برقرار شده است و حالا هم جریان دارد آنچه گفته شده است که مورد حکومت نظامی با شدت باید عمل شود شدت هم در قوانین کیفری است يك چیزی نیست که ما امروز بخواهیم ایجاد کنیم و اینکه راجع به بزه ها فرمودید این بزه هائی که واقع شده است ممکن است هنوز تکلیفش معین نشده باشد برای اینکه يك کسی قرار عدم صلاحیت داده یا دادگاهی تشکیل شده است و در بزه اجال مانده این را بتواند ولو مال چهار ماه پیش هم باشد رسیدگی کند و الا تصدیق فرمائید که بی تکلیف خواهد ماند و نتیجه خوبی ندارد يك بزه ای فردا واقع می شود تعقیب نشود اما بزه ای که چهار ماه پیش پیش آمده است آن بماند آقای انوار فرمودند ممکن است يك حکمی صادر شده باشد اما با اجرا رفته باشد در این جا تصریح شده که اموری که نسبت باو حکم صادر شده اگر حکم صادر شده چرا برود باین محاکم پس تدرء الحدود بالشبهات که فرمودند در اینجا مصداق ندارد او در مواردی است که شبهه برای قاضی پیش بیاید و برایش ثابت نباشد و بگوید طرف ارفاق را بگیرم این مبری است در هر حال این جایش اینجا نیست و بنظر بنده ایراد آقا در این قسمت وارد نیست

رئیس - پیشنهاد آقای نقابت

پیشنهاد میکنم بآخر ماده ۴ که او شته شده نسبت بآن حکم صادر نشده باشد اصلاح و او شته شود نسبت بآن حکمی و قطعی نشده باشد

رئیس - آقای نقابت

نقابت - البته چون این اصول محاکمه است اصول محاکمه هم قابل عطف شدن بماسبق است

قانون مجازات بیست که آقایان نگران هستند که عطف بماسبق بشود آن جرائمی که قبلاً واقع شده و نسبت بآنها حکمی صادر نشده بر طبق این قانون رسیدگی میشود اما جرائمی هم هست که حکم صادر شده اما حکم قطعی نشده یعنی قابل تجدید نظر است وقتی که حکم صادر شده ولی قابل تجدید نظر است و شما محکمه تجدید نظر درست می کنید خوب تجدید نظرش بیاید اینجا عبارت این است که حکم صادر نشده باشد بمحض اینکه حکم صادر شد میگویند دیگر رسیدگی نمیشود بنده میخواستم عرض کنم که صرف صدور حکم نباشد و مقصود از حکم حکم قطعی باشد

رئیس - آقای دکتر جوان

دکتر جوان - همان میکنم که پیشنهاد آقای نقابت عملی نباشد که همین قدر حکم صادر کند برود آنجا ولی بمحض اینکه يك حکم بدوی صادر شد باید رسیدگی استینافیش هم در خود دادگاههای استینافی بعمل بیاید ولی اگر پیشنهاد

آقای نقابت باشد این جور میشود که اگر حکم بدوی صادر شود برود در دادگاه نظامی این نمیشود برای اینکه دادگاه نظامی صالح بیست که يك حکم دادگاه دادگستری داداد بد هم صادر شده باشد برهم بزند از این جهت بنظر بنده این پیشنهاد تولید اشکال میکند:

نقابت - بنده توجهم به احکامی است که از محاکم نظامی صادر شده توجه بفرمائید اگر احکامی از محاکم نظامی صادر شده این تجدید نظر بشود بنده نظر نداشتم به احکامی که از محاکم دادگستری صادر شده واستدلال آقای دکتر درست است ولی بنده خواستم بگویم که حکم در دادگستری اگر صادر شده حتماً بر گردد اینجا بلکه عکسش را در نظر دارم.

رئیس - رأی میکنیم بماده ۴ آقایان موافقین برخیراند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

مذاکره در کلیات ثانی است. مخالفی بیست؟ (نظاری نشد) رأی میکنیم بمجموع مواد این لایحه آقایانی که موافقت برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

[۴ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - اجازه می فرمائید جلسه را ختم کنیم؟ (صحیح است) جلسه آتی به روز یکشنبه ۲۷ اردیبهشت ماه سه ساعت و نیم پیش از ظهر دستور لایحه املاک. (مجلس هفت ساعت و بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

بودجه سال یکهزار و سیصد و بیست و يك مجلس شورای ملی

ماده اول - برای مقرری و هزینه دوازده ماهه سال یکهزار و سیصد و بیست و يك مجلس شورای ملی مبلغ دوازده میلیون و هصد و هفتاد هزار و هفتصد و هشتاد و دو ریال (۱۲۹۷۰۷۸۲۲ ریال) - موافق فقره (۱) تا (۵) پیوست اعتبار به کاربردازی مجلس داده میشود.

ماده دوم - برای حقوق و هزینه دوازده ماهه چاپخانه مجلس مبلغ سه میلیون و سیصد و هشتاد و یک هزار و ششصد و شصت ریال (۳۳۸۱۶۶۰ ریال) موافق فقرات (۱) و (۲) پیوست اعتبار به کاربردازی مجلس داده میشود.

ماده سوم - به کاربردازی مجلس اجازه داده میشود در آمد چاپخانه مجلس و باغ بهارستان را جزو جمع محاسبات مجلس محسوب دارد.

ماده چهارم - به وزارت دارائی اجازه داده میشود مبلغ يك میلیون ریال به عنوان سرمایه انتفاعی چاپخانه مجلس به کاربردازی مجلس وام بدهد و کاربردازی مجلس در عوض از پایان سال ۱۳۲۱ تا چهار سال بچهار قسط در بودجه سالیانه منظور و بپردازد و این سرمایه همیشه در چاپخانه مجلس در جریان خواهد بود.

ماده پنجم - حقوق بازنشستگی هشت نفر کارمندی که در آخر اسفند ۱۳۲۰ در مجلس بازنشسته شده اند معادل خواهد بود با آخرین حقوقیکه در آخر مهر ماه ۱۳۲۰ دریافت داشته اند باین ترتیب بعد از وضع مبلغی که مطابق قانون از صندوق بازنشستگی استفاده میکنند آنچه کسری داشته باشد معادل کسری ضمن بودجه های سالیانه مجلس منظور و تأمین خواهد شد **ماده ششم -** وزارت دارائی مجاز است سیصد هزار ریال از محل بودجه سال ۱۳۲۱ مجلس شورای ملی باختیار کاربردازی مجلس شورای ملی گذارده و در آخر سال ۱۳۲۱ بابت بودجه اسفند ماه محسوب دارد.

کارپردازی مجلس مجاز است مبلغ دریافتی را در مواد لازم در هر ماه بعنوان پیشگی پرداخته و در آخر هر ماه بابت دریافت بکننده محسوب و واريز نماید.

ماده هفتم - مجلس شورای ملی به کاربردازی اجازه میدهد که ماهی چهارصد و پنجاه ریال وظیفه بطور تساوی به عیال و دو نفر دختر صغیر مرحوم محمود میرطوسی (مسیحزاده) کارمند سابق مجلس (مادام که شوهر اختیار نمایند) از تاریخ بیستم اردیبهشت ۱۳۲۱ هر ساله از محل تفاوت حقوق بازنشستگان و وظیفه وراثت خدمتگذاران منظور و کارسازی دارد. این قانون که مشتمل بر هفت ماده و صورت پیوست است در جلسه بیست و سوم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و بیست و يك بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	افرات	پایه	گزارش
	۷۷۹۷۰۰۰	۷۷۹۷۰۰۰	۱۳۶		تفصیل ماده اول فقره (۱) مقرری آقایان نمایندگان محترم و تفاوت مقرری ریاست معظم مجلس فقره (۲) قانون گزاری
		۵۸۸۰۰	۹	۱	معاون اداری ریاست مجلس دفتر
		۴۳۸۰۰	۸	۱	رئیس
		۱۶۳۲۰	۴	۱	منشی و مترجم دبیر خانه
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۴۰۳۸۰	۷	۱	معاون
		۳۵۵۲۰	۷	۱	کارمند
		۶۳۸۴۰	۶	۲	کارمند
		۳۸۴۰۰	۱	۵	کارمند
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۴۰۳۸۰	۷	۱	معاون
		۳۱۹۲۰	۶	۱	کارمند
		۱۵۳۶۰	۱	۲	کارمند
		۳۵۵۲۰	۷	۱	رئیس
		۲۲۰۸۰	۵	۱	کارمند
		۴۰۳۸۰	۷	۱	رئیس
		۳۵۵۲۰	۷	۱	معاون
		۷۱۰۴۰	۷	۲	کارمند
	۷۷۹۷۰۰۰	۶۸۷۳۶۰			لقل به صفحه ۵

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	افرات	پایه	گزارش
	۷۷۹۷۰۰۰	۶۸۷۴۶۰			منقول از صفحه ۴
		۱۲۴۰۸۰	۶	۴	کارمند
		۶۶۲۴۰	۵	۳	کارمند
		۲۸۰۲۰	۱	۱	کارمند قرار دادی
		۳۸۴۰۰	۱	۵	کارمند
					قوانین و مطبوعات
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۴۰۳۸۰	۷	۱	معاون
					مدیر مطبوعات و رابط امور
		۴۰۳۸۰	۷	۱	کمیسرین و شعب
		۷۵۰۴۰	۷	۲	کارمند
		۴۴۱۶۰	۵	۲	کارمند
		۱۸۹۶۰	۴	۱	کارمند
					دائرة کمیسرین
		۳۵۵۲۰	۷	۱	رئیس
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
					ارسال مراسلات
		۴۰۳۸۰	۷	۱	رئیس
		۲۲۰۸۰	۵	۱	معاون
	۱۳۳۳۷۳۰	۲۰۰۰۰			اعتبار خصوصی قانون گزاری فقره (۳) کارپردازی
		۴۹۰۵۰	۸	۱	بازرس مخصوص
		۲۵۲۶۰	۵	۱	بازرس کارپردازی دفتر
		۲۸۳۲۰	۶	۱	رئیس
		۲۵۲۶۰	۵	۱	متصدی ثبت و ارسال مراسلات
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
	۹۱۳۰۷۳۰	۱۳۵۵۷۰			لقل به صفحه ۶

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	انفرات پایه	انفرات	گزارش
	۹۱۳۰۷۳۰	۲۳۵۵۷۰			منقول از صفحه ۵ اداره حسابداری کل
		۵۸۸۰۰	۹	۱	رئیس
		۴۰۳۸۰	۷	۱	معاون
		۳۵۵۲۰	۷	۱	کارمند
		۲۵۲۶۰	۵	۱	مدیر رسیدگی به حسابها
		۲۲۰۸۰	۵	۱	مدیر صدور حوالجات
		۲۲۰۸۰	۵	۱	مدیر بایگانی
		۱۵۳۶۰	۱	۲	کارمند حسابدار
					صندوق
		۴۰۳۸۰	۷	۱	رئیس
		۲۲۰۸۰	۵	۱	معاون و حسابدار
					کتابخانه
		۵۸۸۰۰	۹	۱	رئیس
		۴۰۳۸۰	۷	۱	معاون
		۳۱۹۲۰	۶	۱	کارمند
		۲۲۰۸۰	۵	۱	کارمند
		۱۶۳۲۰	۴	۱	کارمند
		۱۲۴۸۰	۳	۱	کارمند
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند
		۱۲۴۸۰		۱	کارمند قراردادی
					اعتبار برای هزینه امور فنی و فهرست کتاب کتابخانه
		۵۰۰۰۰			کارگزینی
		۴۰۳۸۰	۷	۱	رئیس
		۲۸۳۲۰	۶	۱	معاون
		۲۲۰۸۰	۵	۱	کارمند
		۱۵۳۶۰	۱	۲	کارمند
					ملازومات
		۴۳۸۰۰	۸	۱	رئیس
	۹۱۳۰۷۳۰	۸۲۱۹۹۰			نقل به صفحه ۷

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	انفرات پایه	انفرات	گزارش
	۹۱۳۰۷۳۰	۸۲۱۹۹۰			منقول از صفحه ۶
		۲۲۰۸۰	۵	۱	معاون
		۲۵۲۶۰	۵	۱	متصدی شعبه اموال
		۲۲۰۸۰	۵	۱	متصدی تشریفات
		۲۵۲۶۰	۵	۱	کارمند
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
					بازرسی
		۲۸۳۲۰	۶	۱	رئیس
		۲۲۰۸۰	۵	۱	کارمند
		۳۳۶۰۰	۳	۳	کارمند
		۴۰۳۸۰	۷	۱	متصدی مجله مذاکرات مجلس
		۱۱۷۶۰	۲	۱	متصدی بلیط و لوايح
					بهداری
		۳۹۷۵۰	۱		پزشک قراردادی
					متصدی بخش لوايح و بلیط
	۱۲۰۶۷۳۰	۶۴۴۸۰	۶	۱	اعتبار اضافات و ترفیعات فقرات ۳ و ۲ فقره (۴) خدمتگزاران جزء
		۲۲۸۴۸		۲	ناظر
		۲۰۱۶۰		۱	سر مکایک
		۱۱۰۸۸		۱	مکایک
		۳۸۱۶۰		۴	تلفونچی
		۱۳۱۰۴		۱	دربان باشی
		۹۴۶۸۰		۸	دربان
		۱۴۱۱۲		۱	پیشخدمت باشی
		۲۴۸۰۱۰		۳۰	پیشخدمت
		۱۴۱۱۲		۱	سرایدار باشی
	۱۰۳۳۷۴۵۰	۵۷۶۲۷۴			نقل به صفحه ۸

اضافات و ترفیعات مطابق قانون است. تمام طبق
آیین نامه که بتصویب هیئت رئیسه مجلس میرسد
خواهد بود

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	نفرات	پایه	گزارش
	۱۰۳۳۷۴۵۰	۴۷۶۲۷۴			منقول از صفحه ۷
		۱۷۲۶۲۰	۲۵		سرایدار
		۱۲۰۰۰			فوق العاده نگهبانی شبانه سرایدارها
		۱۱۴۲۴	۱		آبدار باشی
		۴۳۰۰۸	۶		آبدار و سقا
		۱۴۱۱۲	۱		فراشباشی
		۸۶۵۹۲	۱۵		فراش
		۱۰۴۱۶	۱		باغبان باشی
		۵۱۰۳۰	۶		گل کار
		۳۹۹۳۶	۶		باغبان
		۱۴۴۰۰	۲		گل کار و باغبان قراردادی
		۱۵۰۰۰	۱		شوفر اتومبیل قراردادی
		۸۵۲۰	۶		فوق العاده مأمورین پست و تلگراف مجلس و دو نفر نامه رسان
		۵۰۰۰۰			اعتبار فوق العاده و مدد معاش و حقوق ایام مرخصی
		۱۰۰۰۰۰			تفاوت حقوق بازنشستگان و وظایف و خدمات گزارش و شهریه و رتبه نعمت الله و عیدالله
	۱۱۷۵۳۳۲	۷۰۰۰۰			اعتبار فوق العاده کارمندان و خدمتگزارانی که بیش از سه اولاد دارند
بموجب ماده ۷ قانون مصوب ۶ آبان / ۱۳۲۰					فقره (۵) هزینه
		۲۵۰۰۰			روشنائی
		۷۰۰۰۰			آبدارخانه
		۱۰۰۰۰			تنظیف
		۷۰۰۰۰			لوازم افزار
		۳۵۰۰۰			چاپ لوازم
		۴۰۰۰۰			چاپ صورت مذاکرات مجلس
		۱۱۰۰۰۰			اعتبار کتابخانه برای خرید و مصارف کتب و آبونمان جرائد و مجلات و خرید صندوق نسوز
		۲۵۰۰۰			پست و تلگراف و تلفن
	۱۱۵۱۲۷۸۲	۳۸۵۰۰۰			لقل بصفحه ۹

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	نفرات	پایه	گزارش
	۱۱۵۱۲۷۸۲	۳۸۵۰۰۰			منقول از صفحه ۸
		۲۸۰۰۰			فوق العاده پاسبانان
		۵۰۰۰۰			ملبوس خدمت گزاران جزء سالی
		۷۵۰۰۰			نفری دو دست
		۱۱۰۰۰۰			سوخت زمستانی
		۳۰۰۰۰			هزینه جشنها
		۳۰۰۰۰			هزینه باغ بهارستان و قنات
		۳۰۰۰۰			اعتبار هزینه پیش بینی نشده
		۳۰۰۰۰۰			ساختمان و تعمیرات ابنیه
		۱۰۰۰۰۰			خرید و تعمیرات اثاثیه و اتومبیل
		۲۵۰۰۰			حق بیمه
		۲۵۰۰۰			هزینه بهداری
		۲۵۰۰۰۰			عیدی نوروز کارکنان مجلس
	۱۴۵۸۰۰۰	۵۰۰۰۰			اعتبار چهران کسر اعلام فقره (۵)
	۱۲۹۷۰۷۸۲				جمع ماده اول بودجه مجلس
					تفصیل ماده دوم
					چاپخانه مجلس
					فقره (۱)
		۴۳۸۰۰	۸	۱	رئیس
		۳۱۹۲۰	۶	۱	معاون
		۳۵۵۲۰	۷	۱	رئیس حسابداری
		۱۲۴۸۰	۳	۱	معاون حسابداری
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند حسابداری
		۸۸۸۰	۱	۱	"
		۲۲۰۸۰	۵	۱	رئیس بازرسی
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند بازرسی
		۳۱۹۲۰	۶	۱	رئیس ملزومات و صندوق
		۱۱۷۶۰	۲	۱	ناظر
	۱۲۹۷۰۷۸۲	۲۱۸۵۲۰			لقل بصفحه ۱۰

قرضه بنائی سال ۱۳۲۰ مجلس از این محل پرداخت و محسوب میشود . هر مبلغی که از فروش اثاثیه اسقاط باید گردد بر اعتبار خرید اثاثیه اضافه میشود .

مبلغ چهار صد لیره ازین اعتبار وزارت دارائی ارز خواهد داد و بهای آن در ایالت خواهد آمد.

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	نفرات پایه	گزارش
	۱۰۳۳۷۴۵۰	۴۷۶۲۷۴		منقول از صفحه ۷
		۱۷۲۶۲۰	۲۵	سرایدار
		۱۲۰۰۰		فوق العاده تکجهانی شبانه سرایدارها
		۱۱۴۲۴	۱	آبدار باشی
		۴۳۰۰۸	۶	آبدار و سقا
		۱۴۱۱۲	۱	فرشباشی
		۸۶۵۹۲	۱۵	فرش
		۱۰۴۱۶	۱	باغبان باشی
		۵۱۰۳۰	۶	کگل کار
		۳۹۹۳۶	۶	باغبان
		۱۴۴۰۰	۲	کگل کار و باغبان قرار دادی
		۱۵۰۰۰	۱	شوفر اتومبیل قرار دادی
		۸۵۲۰	۶	فوق العاده مأمورین پست و تلگراف مجلس و دو نفر نامه رسان
		۵۰۰۰۰		اعتبار فوق العاده و مدد معاش و حقوق ایام مرخصی
		۱۰۰۰۰۰		تفاوت حقوق بازنشستگان و وظایف وراثت خدمت گزاران و شهریه ورثه نعمت الله و عبدالله
	۱۱۷۵۳۳۲	۷۰۰۰۰		اعتبار فوق العاده کارمندان و خدمتگاران که بیش از سه اولاد دارند
بموجب ماده ۷ قانون مصوب ۶ آبان ۱۳۲۰				فقره (۵) هزینه
		۲۵۰۰۰		روشنائی
		۷۰۰۰۰		آبدارخانه
		۱۰۰۰۰		تمطیف
		۷۰۰۰۰		نوشته افزار
		۳۵۰۰۰		چاپ لوايح
		۴۰۰۰۰		چاپ صورت مذاکرات مجلس
		۱۱۰۰۰۰		اعتبار کتابخانه برای خرید و مصارف کتب و آلبوم انجمن جرائد و مجلات خرید صندوق نسوز
مبلغ چهار صد لیره ازین اعتبار وزارت دارائی ارز خواهند داد و بهای آن را در ریالت خواهند داد		۲۵۰۰۰		پست و تلگراف و تلفن
	۱۱۵۱۲۷۸۲	۳۸۵۰۰۰		نقل بصفحه ۹

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	نفرات پایه	گزارش
	۱۱۵۱۲۷۸۲	۳۸۵۰۰۰		منقول از صفحه ۸
		۲۸۰۰۰		فوق العاده پاسبانان
		۵۰۰۰۰		ملبوس خدمت گزاران جزء سالی
		۷۵۰۰۰		نفری دو دست
		۱۱۰۰۰۰		سوخت زمستانی
		۳۰۰۰۰		هزینه جشنها
		۳۰۰۰۰		هزینه باغ بهارستان و قنات
		۳۰۰۰۰		اعتبار هزینه پیش بینی نشده
		۳۰۰۰۰۰		ساختمان و تعمیرات ابنیه
		۱۰۰۰۰۰		خرید و تعمیرات اثاثیه و اتومبیل
		۲۵۰۰۰		حق بیمه
		۲۵۰۰۰		هزینه بهداری
		۲۵۰۰۰۰		عیدی نوروز کارکنان مجلس
	۱۴۵۸۰۰۰	۵۰۰۰۰		اعتبار جبران کسر اقلام فقره (۵)
	۱۲۹۷۰۷۸۲			جمع ماده اول بودجه مجلس
				تفصیل ماده دوم
				چاپخانه مجلس
				فقره (۱)
		۴۳۸۰۰	۸	رئیس
		۳۱۹۲۰	۶	معاون
		۳۵۵۲۰	۷	رئیس حسابداری
		۱۲۴۸۰	۳	معاون حسابداری
		۱۰۰۸۰	۲	کارمند حسابداری
		۸۸۸۰	۱	"
		۲۲۰۸۰	۵	رئیس بازرسی
		۱۰۰۸۰	۲	کارمند بازرسی
		۳۱۹۲۰	۶	رئیس ملزومات و صندوق
		۱۱۷۶۰	۲	ناظر
	۱۲۹۷۰۷۸۲	۲۱۸۵۲۰		نقل بصفحه ۱۰

فرضه بنائی سال ۱۳۲۰ مجلس از این محل پرداخت و محسوب میشود . هر مبنائی که از فروش اثاثیه اسقاط باید گردد بر اعتبار خرید اثاثیه اضافه میشود .

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	پایه	تفرات	گزارش
	۱۲۹۷۰۷۸۲	۲۱۸۵۲۰			منقول از صفحه ۹
		۸۸۸۰	۱	۱	مسئول دریافت سفارشات
		۱۶۳۲۰	۴	۱	مسئول تحویل سفارشات
		۱۲۴۸۰	۳	۱	مسئول تصحیح
		۱۱۷۶۰	۲	۱	مسئول بایگانی و ارسال مراسلات
		۴۰۳۸۰	۷	۱	مدیر گراورسازی
		۳۱۹۲۰	۶	۱	مدیر فوتولیتو
		۲۲۰۸۰	۵	۱	نقاش و روشه گر
		۱۱۷۶۰	۲	۱	نقاش
		۶۲۲۸۰	تفرات	۴	کارمندان قراردادی
		۲۸۳۲۰	۶	۱	کارمند اداری
		۲۶۰۰۰			اعتبار اضافات و ترفیعات
					خدمت گزاران جزء
		۱۹۳۲۰	۲		تحصیلدار و کمک تحصیلدار
		۲۳۴۰۰	۳		ابزار دار و کاغذ شمار
		۷۸۶۰۰	۱۵		پیشخدمت و آبدار و فراش و نامه رسان
		۱۳۰۰۰			اعتبار فوق العاده کارمندان و خدمت گزارانی که بیش از سه اولاد دارند
					قسمت فنی
		۱۵۸۴۰	۱		معاون فنی گراورسازی
		۷۹۹۲۰	۱۳		کار گوی
		۱۲۴۰۰	۱		مسئول اشتروپویی
		۶۰۰۰	۱		معاون
		۲۸۸۰۰	۸		کارگر اشتروپویی
		۳۷۸۰۰	۱		مسئول ماشین خانه
		۱۵۸۴۰	۱		معاون
		۳۵۵۳۲۰	۵۵		کارگر
		۳۷۸۰۰	۱		مسئول افسس
		۱۶۶۸۰	۱		معاون
	۱۲۹۷۰۷۸۲	۱۲۳۶۴۲۰			نقل به صفحه ۱۱

مطابق قانون استخدام طبق آیین نامه که بتصویب هیئت رئیسه مجلس مبر سند خواهد بود

بوجوب ماده (۷) قانون مصوب ۶ آبان ۱۳۲۰

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	پایه	تفرات	گزارش
	۱۲۹۷۰۷۸۲	۱۲۳۶۴۲۰			منقول از صفحه ۱۰
		۹۹۴۸۰	۱۷		کارگر افسس
		۲۷۶۰۰	۱		مسئول موتورخانه
		۱۲۶۰۰	۱		معاون
		۳۱۶۸۰	۵		کارگر
		۲۰۴۰۰	۱		مسئول حروف چینی
		۸۷۶۰	۱		معاون
		۸۶۲۸۰	۱۶		کارگر
		۲۰۴۰۰	۱		مسئول فرم بندی
		۱۱۱۶۰	۱		معاون
		۱۰۶۸۰۰	۱۷		کارگر
		۲۰۴۰۰	۱		مسئول صحافی
		۱۰۴۴۰	۱		معاون
		۹۶۲۴۰	۱۸		کارگر
		۱۲۰۰۰	۱		مسئول صحافی اوراق بهادار
		۷۲۰۰	۱		معاون
		۱۵۹۸۰۰	۳۶		کارگر
		۱۷۴۰۰	۱		مسئول حروف ریزی
		۶۰۰۰	۱		معاون
		۲۲۳۲۰	۵		کارگر
		۱۵۹۶۰	۱		معاون فوتوگرافر
		۲۷۱۲۰	۵		کارگر
		۱۳۰۰۰۰	۲۵		اعتبار حقوق کارگران روز مزد
		۱۵۰۰۰۰			اعتبار اضافه کاری و فوق العاده
		۱۰۲۰۰	۲		فوق العاده صندوق داری و کسر صندوق
		۱۵۵۵۰			جبران کسر مواد فقره ۱ فقره (۴)
		۲۵۰۰۰۰			اعتبار برای پرداخت فرجه از خزانه دار بکل بعنوان سرمایه انتظامی
	۱۵۳۳۲۴۴۲	۲۵۰۰۰۰			نقل به صفحه ۱۴

صندوق نفود و صندوق بازنشستگی و ذخیره کارگران

قانون

طرز تشکیل دادگاههای نظامی زمان حکومت نظامی

ماده اول - طرز تشکیل دادگاه های نظامی موقت فوق العاده زمان حکومت نظامی و دادگاه های تجدیدنظر آن و مقررات راجع بصلاحيات و طرز رسیدگی در دادگاه های نامبرده و حق تجدیدنظر و اجرای احکام و همچنین تعیین نوع بزهائی که در قوانین کیفری مصرح است از لحاظ امنیت و آسایش عمومی در این دادگاهها باید رسیدگی شود بموجب مقررات و آئین نامه ای خواهد بود که از طرف وزارت دادگستری و وزارت جنگ تنظیم و بتصویب کمیسیون قوانین دادگستری مجلس شورای ملی میرسد .

ماده دوم - احکام صادر از دادگاههای نظامی مذکور در ماده ۱ قابل فرجام نخواهد بود .

تبصره - حکم اعدام و حبس مؤبد قابل فرجام است و دیوان کشور خارج از نوبت رسیدگی مینماید .

ماده سوم - در صورتیکه دولت مقتضی بداند ممکن است بعضی از کارمندان قضائی این دادگاههای نظامی اعم از بازپرس و دادستان و دادرسان خود آن دادگاهها از میان کارمندان قضائی وزارت دادگستری انتخاب شوند و ترتیب آن در آئین نامه پیش بینی خواهد شد .

ماده چهارم - مقررات قوانین دیگر که با این قانون مخالف باشد نازمانی که حکومت نظامی در هر نقطه برقرار است در باره این دادگاههای نظامی موقتی بلا اثر خواهد بود .

این قانون از تاریخ تصویب آئین نامه آن قابل اجرا و شامل بزه هائی نیز خواهد بود که قبلاً در زمان حکومت نظامی واقع شده و تا تاریخ اجرای این قانون نسبت بآن حکمی صادر نشده باشد .

این قانون که مشتمل بر چهار ماده است در جلسه بیست و سوم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و بیست و یک بتصویب رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری
مجلس شورای ملی رسید .

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبالغ سالانه ریال	نفرات پایه	گزارش
	۱۵۳۳۲۴۴۲	۲۵۰۰۰۰		منقول از صفحه ۱۱
هر مبنای که از فروش امانتیه و ماشین آلات اسقاط باید کرد در اعتبار خرید امانتیه و ماشین آلات اضافه میشود		۵۰۰۰۰		اعتبار برای تکمیل ماشین آلات و خرید و تعمیر امانتیه
		۵۰۰۰۰۰		هزینه چاپخانه از مرکب و روغن و نفت و دواجات و فیلم و چسب مصنوعی و صمغ عربی و کاغذ تمبر مالیاتی و غیره
از محل اعتبارات فقره ۲ بودجه چاپخانه مجلس معادل مبلغ یک میلیون ریال ارز (لیره انگلیسی - روپیه - مارک - دلار - کورن سوئدی) بر حسب احتیاج و تشخیص کارپردازی مجلس وزارت دارائی ارز خواهند داد و بهای آنرا دریافت خواهند داشت .		۷۰۰۰		اعتبار هزینه پیش بینی نشده
		۶۰۰۰۰		سوخت زمستانی
		-		ملبوس خدمتگزاران جزء سالی
		۲۵۰۰۰۰		اغری دو دست و لباس کارگران با کرباس سورمه
		۸۰۰۰		هزینه کمک به کلرگرانی که در حین انجام وظیفه ناقص و یا گرفتار امراض صعب العلاج و یا مدت دار میشوند و کمک بورات بی بضاعت کارگران که عیناً به صندوق بازگشتگی و ذخیره کارگران داده خواهد شد
		۱۰۰۰۰۰		عیدی اروز کارکنان چاپخانه
	۱۰۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰		جبران کسر اقلام فقره ۲
	۳۳۸۱۶۶۰			جمع ماده دوم بودجه چاپخانه مجلس
	۱۶۳۵۲۴۴۲			جمع کل ماده اول و دوم بودجه مجلس

این صورت پیوست قانون بودجه سال ۱۳۲۱ مجلس شورای ملی بوده و صحیح است رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری